

BEVEZETŐ GONDOLATOK

ARCKÉP

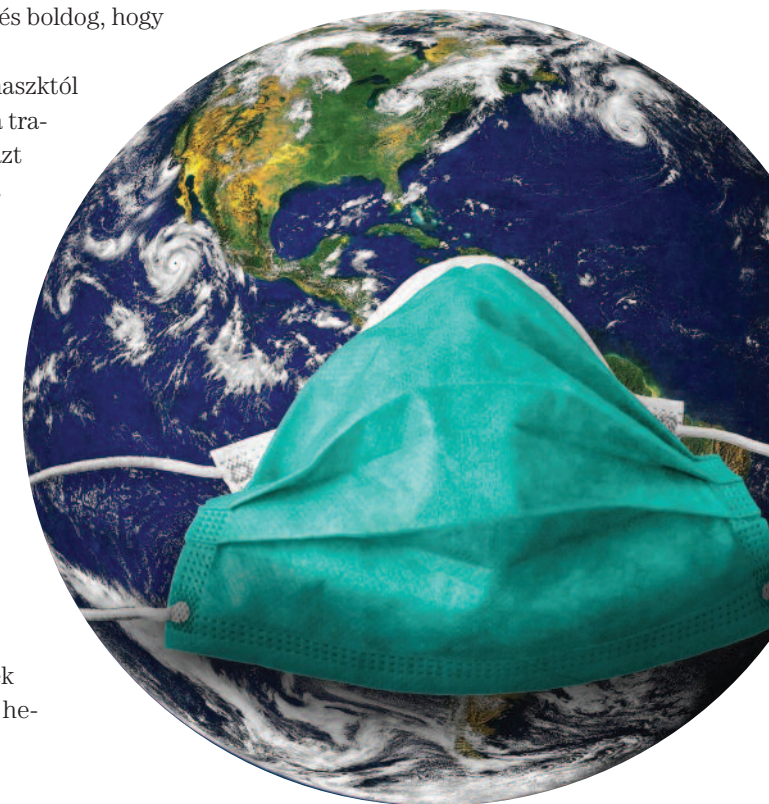
„Néztünk rá, és arca...”
(Ézsaiás 53,2)

A proféta a szenvedés közben eltorzult arc ijesztő képéről beszél. Alessia Bonari, fiatal olasz ápolónő Instagram oldalán tette közzé azt a fotót önmagáról, amit a műszak végén készített. A fiatal lány az Olaszországban tomboló koronavírus járvány idején úgy tölt minden műszakot a munkahelyén, hogy hat órán át semmilyen körülmények között nem léphet ki a védőöltözetéből, és nem vetheti le a maszkot. A kép mellé szöveget is írt. Nagyon őszintén azt vallotta meg, hogy minden alkalommal fél, mert nem egyszerűen bevásárolni indul a veszedelem idején, hanem meg kell érintenie, ápolnia kell a betegeket, olykor esetleg mellettük állva a halál pillanatában is. Noha nem titkolja, hogy szorong, mégis büszke a hivatására, és boldog, hogy most gyakorolhatja azt.

Igen, így is lehet nézni egy, a maszktól kisebesedett szép fiatal arcból erre a tragédiától szaggatott világra. Nem azt kérdezi, hogy ez miért történhet meg, vagy, hogy hol van Isten, hanem hogy ő hová állhat ott a történelemnek ebben a döntő pillanatában, az elmúló időben teljes odaadással. Alessia ugyan nem beszél Istenről, nekünk ez mégis, így is magával ragadó.

Isten könyörüljön ezen a szenvedő világon, benne Magyarországon, és áldja meg azokat, akik nem azt nézik, hogy a beteg honfitársuk-e vagy menekült, nem azt latolgatják, hogy ők hogy jöhetnek ki jól ebből a helyzetből, hanem a helyükre állnak hitvalló módon!

Iványi Gábor

Kép: pixabay.com

HANGOLÓ

Ha azt mondom magamnak: *kép*, valamiért a belső vetítővásznakon elsőként egy kócos, barna hajú, kreol bőrű kislány jelenik meg. Az arca talán kicsit könnyes, mögötte pedig romos épületek. Nem tudom, valóban láttam-e konkrétan ezt a képet így. Azt sem, miért ezt hívom elő elsőként.

Gyakran mondjuk, hogy egyetlen kép többet mond, mint száz szó. A kép látszólag egy kimerevített pillanat, részleteit akár egyesével leltárba vehetnénk. Amiért oly nagy hatással van ránk, az mindaz a tapasztalat, félelem, elvárás, remény, ami bennünk van, és amit belevetítünk a látottakba. Egy érdekes kísérlet során megkérték a résztvevőket, mondják el, mit látnak az eléjük tett képeken. Túlnyomó többségük azonban nem arról beszélt, ami a *képen volt*, hanem amit a *képen láttak*. A mezőn tartózkodó embereket például ki kiránduló családnak, ki zöldhatáron átmenekülő embercsoportnak *látta*. Mint kiderült, pontosat senki nem tudott a kép elkészülésének körülményeiről. Érdekes tanítás arról, mennyire *képtelenek* vagyunk tárgyilagosan és abszolút objektíven gondolkodni. Pedig néha segítene: kevésbé ülnénk fel mindenféle uszításnak, félelemkeltésnek, ellenségkereső szándéknak.

Ugyanakkor egy kép valóban hathat a bennünk lakozó jóra is. Nem is lehet másképp, hiszen Isten az Ő képére és hasonlatosságára teremtett bennünket. Hiszek benne, hogy minden ember legbelső énjét egyedi rajzolatú képpé alkotta a Teremtő. Úgy képzelem el, mint egy csodálatos padlómozaikot. Sokakét belepte a homok, a por, esetleg ráépítettünk valamit. Az eredeti alkotás azonban mindig megmarad. Megtisztogatni fáradságos munka, ám a végeredmény megéri: visszatalálunk Alkotónkhoz, és megmutathatjuk a világnak Őt, Aki Úr marad ezekben a szorongató időkben is!

Iványi Margit

IMPRESSZUM

Kiadja a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség
1086 Budapest, Dankó u. 11. • Telefon/fax: (06-1) 577-0515
E-mail: szerkeszto@eletesvilagossag.hu • www.metegyhaz.hu • ISSN1216 7223
Technikai számunk: 0444 • Bankszámlaszám: 11708001-20520380 (OTP)
Készíti a szerkesztőbizottság • Felelős szerkesztő: Iványi Margit
Felelős kiadó: Iványi Gábor
Munkatársak: Lendvai Éva, Vadász Ilona, Urbán Beatrice
Művészeti szerkesztő: Farkas Csilla
Éves előfizetési díj: 1800 Ft. Egyes példányszám ára 150 Ft + postaköltség (belföldön 390 Ft).
Megrendelhető a kiadótól és a MET lelkeszi hivatalaiban.

A címlapkép készítője: Sylvain Leser

KALENDÁRIUM

KALENDÁRIUM 2020. ÁPRILIS
SZENT GYÖRGY HAVA – TAVASZHÓ – SZELEK HAVA

**ÁPRILIS 1. – 600 ÉVE SZÜLETETT PODJEBRÁD GYÖRGY,
CSEHORSZÁG EGYETLEN HUSZITA URALKODÓJA**

Podjebrád a pápa által köré vont vallási-politikai karanténból próbált kitörni, a „*Tervezet a kereszténység leendő békéjéről*” című írásában egységre ösztönözte az európai uralkodókat. Ez a világi jellegű, az egyházi főhatalmat másodlagos szerepre kárhóztató pamflet végső célként a törökellenes összefogást határozta meg. A dokumentum, melyet a Valois-udvarban Mátyás magyar király hallgatóságos (bár korántsem lelkes) egyetértésével mutattak be, nem aratott különösebb sikert. (Forrás: Györkös Attila: „*Hosszú és érett mérlegelés után beleegyezett a szövetségbe*” Magyar-francia diplomáciai kapcsolatok a késő középkorban (1457–1490) – Világtörténet, 2015.1.)

**– 80 ÉVE SZÜLETETT WANGARI MAATHAI
NOBEL-BÉKEDÍJAS KENYAI KÖRNYEZETVÉDŐ ÉS POLITIKUSNŐ**
„*Maathai bátran fellépett a korábbi elnyomó rendszer ellen Kenyában*” – így jelentette be a norvég Nobel Békedíj Bizottság a 2004-es díj odaítélését. „*Kivételes tetteivel felhívta a figyelmet a politikai elnyomásra mind otthon, mind külföldön. Munkássága sokaknak jelentett ösztönzést a demokratikus jogaikért folytatott harcukban, különösen a nők nyertek bátorítást belőle helyzetük javításához.*”

**ÁPRILIS 2. – 215 ÉVE SZÜLETETT HANS CHRISTIAN ANDERSEN
DÁN KÖLTŐ, MESEÍRÓ**

A világ meseirodalmának egyik legnagyobb alakja mélyen hívő evangélikus volt, naponta olvasta a Bibliát, leginkább a zsoltárok lírai hangja és Jézus csodái ragadták meg. Az imádság, a mennyország képe gyakran megjelenik meséiben. Bár a szocialista éra magyar fordításából rendre kihagyták az Istenre vonatkozó utalásokat, a dán Andersen Intézet honlapján 166 olyan mesét sorolnak fel, ahol Isten és az angyalok jelennek meg, vagy esetleg valamilyen biblikus képre utal a szerző.

**– 75 ÉVE HALT HÍVEI VÉDELMEBEN MÁRTÍRHALÁLT
APOR VILMOS GYŐRI PÜSPÖK**

„*Vészterhes történelmi időkben kiált felétek az Egyház: ne féljete, ne csüggedjete, magyarok, keresztények, Krisztus győz, uralkodik, parancsol a földön, és az égben leng a feltámadtnak győzelmi lobogója: »Zengd, el ajkam a keresztfa győzedelmi szent dalát, Üdvözítőnk holta győzött, életet nyert a világ!«*” (Boldog Apor Vilmos, Győr – 1944. április 9.)

ÁPRILIS 5. – VIRÁGVASÁRNAP

„A nagy Király jön, hozsánna, hozsánna! / Zeng a kiáltás előtte, utána; / Zöld ágakat szeldelnek útjára, / Békességet hoz népe javára. / Áldott, aki jött az Úrnak nevébe, / Általa léptünk az Isten kedvébe; / Békesség ott fenn a mennyországban, / Áldott az Isten a magasságban!” (Túrmezei Erzsébet: Virágvasárnap – részlet)

ÁPRILIS 6. – 500 ÉVE HUNYT EL RAFFAELLO SANZIO RENESZÁNSZ FESTŐ ÉS ÉPÍTÉS
1507-ben megfestette Krisztus sírba tételét Michelangelo anatómiájának kifejezési lehetőségeit alkalmazva. 1508-ban festette az egykori Esterházy-gyűjtemény egyik legszebb darabját, amelyet ma a budapesti Szépművészeti Múzeum őriz, a *Mária a Gyermekkel és a kis Keresztelő Szent Jánossal (Esterházy Madonna)* címet viselő festményét.

**ÁPRILIS 8. – 160 ÉVE HUNYT EL GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN
POLITIKUS, ÍRÓ, POLIHISZTOR, „A LEGNAGYOBB MAGYAR”**

„Az emberek száz- meg százféle vallást követnek, melyek gyakran ellenségesen, sőt nekikeseredetten állanak egymással szemben; pedig az erény valamennyi ember számára ugyanegy! Nem más a zsidónak, mint a kereszténynek, nem más a mohamedánnak, mint a kínainak; és az emberek dőre vakságukban mégis áthághatatlan falakat emelnek, amelyek elválasztják egyik emberfiát a másiktól!” (Széchenyi István)

ÁPRILIS 9. – PÉSZAH

„Mikor pedig a ti fiaitok mondandjának néktek: Micsoda ez a ti szertartástok? Akkor mondjátok: Páskha-áldozat ez az Úrnak, a ki elment az Izráel fiainak háza mellett Egyiptomban, mikor megverte az Egyiptombelieket, a mi házainkat pedig megoltalmazta. És a nép meghajtá magát és leborula.” (2Mózes 12,26–27)

**– 75 ÉVE AKASZTOTTÁK FEL A FLOSSENBÜRGI KONCENTRÁCIÓS TÁBORBAN
DIETRICH BONHOEFFER EVANGÉLIKUS LELKÉSZT, TEOLÓGUST**
„Az egyház csak akkor egyház, ha másokért van.” (Dietrich Bonhoeffer)

ÁPRILIS 10. – NAGYPÉNTEK

„Mind, mind ott voltak ők: / a keresztre feszítők, / az érte szenvedők, / a kapzsi árulók, / az őt megtagadók, / a felmentett latrok: / mind, kik kárörvendően / vagy szemüket lesütve / nem érezték e szent helyen / Isten elleni vétküket!” (Kertész Nóra: Nagypéntek – részlet)

ÁPRILIS 11. – 120 ÉVE SZÜLETETT MÁRAI SÁNDOR KÖLTŐ, ÚJSÁGÍRÓ, ÍRÓ
„De ők már nem voltak halász, se pásztor / Nem volt kedvesük, se ambícióik, / Csak a nevét súgták egymásnak párszor. / S keveset ettek és ritkán aludtak / Pénzüik se volt, sem halászó hajóik, / Műveletlenek voltak s mit se tudtak. / Nagy lámpák voltak ők csak, mikben égett / Az ő neve. S csak éltek, mint a tárgyak. / Így ültek ott és valamire vártak. / Mikor Judás belépett.” (Márai Sándor: Húsvét – részlet)

**– 115 ÉVE, 1905-BEN SZÜLETETT JÓZSEF ATTILA KÖLTŐ,
A MAGYAR ÉS EGYETEMES KÖLTÉSZET KIEMELKEDŐ ALAKJA**

„Tavaszz van, gyönyörű! Jót rikkant az ég! / Mit beszélsz? korai? Nem volt itt sose tél! / Pattantsd ki a szíved, elő a rügyekkel – / A mi tudónkból száll ki a tavaszi szél!”
(József Attila: Tavasz van! Gyönyörű! - részlet)

**– 75 ÉVE LÁZADTAK FEL, S KEZDTEK FEGYVERES HARCBA,
ÉS A NÉHÁNY ÓRA MÚLVA MEGÉRKEZETT AMERIKAI KATONÁK SEGÍTSÉGÉVEL
FELSZABADULTAK A BUCHENWALDI KONCENTRÁCIÓS TÁBOR FOGLYAI,
KÖZTÜK GÁTI ÖDÖN, KERTÉSZ IMRE, KROÓ LÁSZLÓ ÉS ELIE WIESEL**
„Egyetlen emberre sem tekinthetünk elvont fogalomként. Ehelyett minden emberben egy egész világot kell látnunk a maga titkaival, a maga kincseivel, a maga gyötrelmeinek forrásaival és apró diadalaival.” (Elie Wiesel)

ÁPRILIS 12-13. – HÚSVÉT

„Mert hiszen a mi húsvéti bárányunk a Krisztus, megáldoztatott érettünk.” (1Korinthus 5,7)

ÁPRILIS 14. – 70 ÉVES LENNE ESTERHÁZY PÉTER KOSSUTH-DÍJAS MAGYAR ÍRÓ, PUBLICISTA
„Az ima a szív emlékezetének gyakori ébresztgetése. Gyakrabban kell emlékezni Istenre, mint ahogyan lélegzetet veszünk.” (Esterházy Péter)

**ÁPRILIS 19. – 460 ÉVE HUNYT EL PHILIPP MELANCHTHON NÉMET TEOLÓGUS,
REFORMÁTOR, LUTHER MUNKATÁRSA**

„Kevesebb indulattal jobban boldogul az igazság.” (Philipp Melanchthon)

**ÁPRILIS 24. – 105 ÉVE EZEN A NAPON AZ OSMÁN KORMÁNY ÖSSZEGYŰJTÖTT,
BEBÖRTÖNZÖTT, MAJD KIVÉGZETT MINTEGY 250 ÖRMÉNY ÉRTELMSÉGIT.
E DÁTUMOT TEKINTIK AZ ÖRMÉNY GENOCÍDIUM KEZDETÉNEK**
„A világ örménysége száz éve küzd a tömegmészárlások teljes feltárásáért, elismeréséért és – legalább szimbolikus – kárpótlásért, amitől a török fél elzárkózik... Kérdés, a szultánok által a keresztény örményeknek több évszázadon át biztosított kiváltságos helyzet megadásától hogy jutott el a török politika az örmények szisztematikus deportálásáig és a kiirtásukra tett kísérletig.” (Csernus Szilveszter)

**ÁPRILIS 29. – 75 ÉVE AMERIKAI CSAPATOK SZABADÍTOTTÁK FEL
A DACHAU KONCENTRÁCIÓS TÁBORT**

A tábor szerkezete, felépítése, főleg az SS-kaszárnya és a fogolytábor elhelyezése, a birodalomban és a megszállt területeken később felállított koncentrációs táborok mintaképeül szolgált. Az első szisztematikus felépített táboroként kiképzési hely lett az összes SS őrségcsapatnak és vezetés-mélyzetnek. 12 évével a leghosszabban működő német koncentrációs tábor volt, és itt történt a legtöbb politikai gyilkosság. A legalább 200 000 ide internált személyből körülbelül 43 000 halt meg.

BÁLVÁNY-E A KÉP?

A firenzei Savonarola hívei szerint kérelmelhetetlen harcot folytatott Firenze és Róma akkoriban a feslettnél is feslettebb erkölcsi, elsősorban a bálványimádás ellen.¹ A harc természetesen a második parancsolat jól ismert „*Ne csinálj magadnak faragott képet!*” értelmezése körül robbant ki – ellenfelei szerint viszont a legfanatikusabb képrombolók egyike volt, tevékenysége következtében Botticelli több képét is megsemmisítette. A képrombolók és a képtisztelők vitája egyébként az iszlámban sem ismeretlen, ám a kereszténység történetében már jóval az előreformáció előtt zavargásokhoz vezetett, hiszen az a körüli vita, hogy a kép meditációs objektum vagy bálvány-e, nagyon régi keletű. Már az őskeresztény korban is teljesen logikusnak tűnt, hogy az írni-olvasni nem tudó többség számára lefessék a bibliai jeleneteket, így azok mintegy képregényként – mai zsargonnal élve PowerPoint-os ábrázolásként – jelentek meg a templomok falain. Ehhez járult még az, hogy Bizáncban a VI-VII. században is igencsak felerősödött az ikonok tisztelete. Az *ikon* szó a görög *eikon* szóból származik, voltaképpen képet jelent, de a fogalom értelmezése olyan vallásos tartalmú képre szűkült, amely megőrizte a hűség képmás jelentését is.

Sokan úgy vélték, hogy az ikonok valójában közelebb hozták Istenhez az egyszerű embert, akinek képi fogódzóra volt szüksége vallásossága elmélyítéséhez, akár tudott olvasni, akár nem.

Mások természetesen ebben bálványimádást láttak. Hogy az akkori teológusoknak is eszébe jutott a Tízparancsolat második pontja, nem kétséges, hiszen a 692-es trullai zsinat szigorúan szabályozta az ikonfestés szabályait is. Mivel Bizáncnak időről időre kellett állnia a meg-megújuló barbár támadásoknak, a képtisztelők a békés időszakokban érezhették nyeregben magukat, a képrombolók viszont akkor tevékenykedhettek, ha támadás érte Konstantinápolyt, vagy ha természeti csapás sújtott le a városra. Az események menete ekkor is gondoskodott arról, hogy mindkét szemben álló fél megtalálhatta benne azt, amit keresett.

A képviszálly természetesen nemcsak vallási, hanem hatalmi harc is volt, hiszen a képrombolást pártoló császárok meg akarták szilárdítani az egyház feletti uralmukat, amelyet III. Leó császár velős mondása is kifejezett: „*Pap és király vagyok.*”² Érdekes, hogy ugyan elszigetelt jelenséggént még Nyugaton is akadt képromboló: Klaudius torinói püspök kidobatta egyházmegeje templomaiból a képeket és feszületeket, elvetette az ereklyék és a szentek tiszteletét, valamint a szentek közbenjárását is.³ Mindazonáltal a nyugati kereszténységet ez a vita ekkor még nem igazán érintette, nem úgy, mint a középkor alkonyán. Az igen eufemisztikus fogalmazás, hogy a képi ábrázolás ekkortájt nem kizárólag Isten nagyobb dicsőségére szánt meditációs objektumként funkcionált. A bibliai alakok

helyén méregdrága ruhákban pózoltak a megrendelők, sőt a templomban, egy szentkép szereplőjeként ugyan, de még Agnès Sorel, VI. Károly király szeretője is látható volt, akinek tökéletes formájú kebleit lelkesen csodálta a férfinép.⁴

Hollandus lévén a katolikus hit védelmezője, VI. Adorján pápa komolyan foglalkozott a Sixtus-kápolna bemeszeltetésével, a lutheri reformkövetelések hatására pedig az iszapolók is elvégezhették a munkájukat, felöltöztethették *Michelangelo* Utolsó ítéletének meztelen figuráit.⁵

Látnivaló, hogy a frontok, mint minden ilyenfajta konfliktushelyzetben, igen gyorsan megmerevedtek, és bizonyos szempontból még ma is állnak. A protestánsok szemében a katolikusok így lehetnek még mindig egyszerűen bálványimádók, akik vétenek a második parancsolat ellen, vagy babonások, akik Isten helyett a szentektől várnak segítséget. Megszületett a templomokat feleslegesen pingáló pápista alakja, aki természetesen képmutató, szemforgató és

szenteskedő is. Erre persze nem késett sokáig a válasz sem: a vasnyakú, a Bibliát feleslegesen boncolgató, az Ószövetségbe kapaszkodó, a Szűzanyát, a nőiséget nem tisztelő barbár felpogány, csakis rombolni képes lutheránus, illetve inkább kálomista toposza is készen állt.

Azt, hogy ez a látásmódbeli különbség mennyire mély ellentétet fajt, jól példázza, hogy még a jelenkori vallásszociológiai kutatások is ki tudják mutatni.

Kálvinról, ha sokat nem is tud az átlagember, de az, hogy eltávolította a templomokból a képeket, igen sok embernél beugrik. A *Magyar Katolikus Lexikon* mindenestre nem kertel: a reformátusoktól „lefelé” képrombolónak minősíti a protestánsokat. A másik oldal is érdekes. Ha a rendszerváltás környékén a Primo Kiadó által közzétett *Bibliai nevek és fogalmak* kislexikonban kutatunk, a képtisztelet szócikk egy elegáns nyilacskával a „bálványimádás” szócikkhez irányít bennünket.⁶

Bereczky Géza

4 Friedenthal, Richard: Luther élete és kora. Gondolat Kiadó 1977

5 Gergely Jenő: A pápaság története Kossuth Könyvkiadó, 1982

6 Bibliai nevek és fogalmak. Szerkesztette: Babits Antal. Primo Kiadó, Budapest, évszám nélkül.

NYÁRI TÁBORAINK

Idén is indulnak táboraink Hejcéen, a Zemplénben.

Július 1(Sze)-8.: Gyerektábor (8-14 éves korosztály)

Július 9(Cs)-16.: Ifi tábor (15 év felettieknek) Augusztus 1(Szo)-8.: Családos tábor

Augusztus 21-23.: Augusztusi csendesnapok (Budapest-Békásmegyeren)

A táborok díja: Gyermek, tanulók számára 24.500,- Ft/hét, felnőttek számára 32.550,- Ft/hét.

Családos/felnőtt táborban a családosok számára: 0-3 éves: 3.500,- Ft/hét; 3-16 éves: 14.000,-

Ft/hét; felnőtt: 19.000,- Ft/hét; egyedülálló felnőttek számára 32.550,- Ft/hét

Az árak teljes ellátással értendőek az oda-, és visszautazás költségei nélkül. Amennyiben a jelentkezőnek nem áll módjában a tábor összegét kifizetni, kérjük, hogy a MET illetékes lelkészéhez címezve nyújtsa be írásban kérvényét és a bizottság dönt a kedvezmény ügyében. Jelenkezés, érdeklődés lelkészeinknél és az info@metegyhaz.hu e-mailcímen.

1 Botyán János: Hitünk hősei. A református Zsinati Iroda Sajtóosztálya. Bp., 1971

2 Újvári Pál: A középkor története, in A befejezetlen múlt. Történelem tankönyvcsalád hat kötetben, sorozatszerkesztő: Bihari Péter, második kötet

3 <http://www.paplak.hu/vallas/kepvita.html>

A HÓNAP JELESEI

HOCK JÁNOS (1859-1936) –

„A népszabadságnak krisztusi értelemben vett harcosa”

Gyermekként egy kékes borítójú, zsebre vágható, színes képekkel gazdagon illusztrált „Képes Biblia” volt az első Bibliám. Akkor még nem igazán foglalkoztam azzal, hogy a kötetborítón szereplő írói-összeállítói név kit is takart valójában; nem mondott akkor nekem semmit. Aztán hosszú idők múltán egy kereskedésben kezembe akadt egy igencsak megsárgult-megviselődött kötet, az 1935-ös „Börtönvirágok”. Akkor döbbsenem rá, hogy az azon szereplő szerzői név azonos az említett, gyermekkori kis Biblián szereplővel. Az pedig már csak hab volt a tortán, amikor számomra az is kiderült, hogy a szóban forgó tollforgató ugyanazon utcaköveket koptatta diákként, mint amiket én is. A 160 éve született *Hock János* lelkipásztor, irodalmár, politikus, a tiszavirág életű Magyar Nemzeti Tanács elnöke „Képes Bibliája” 120 esztendeje, 1900-ban látott napvilágot; – és éppen egy évtizede, hogy, az akkori születési évfordulón a Wesley János Lelkészépző Főiskola konferenciával, táblaavatással emlékezett-emlékeztetett Hockra. De ki is volt valójában ez a manapság is oly ritkán emlegetett magyar történelmi személyiség?

Hock János 1859. december 31-én született Devecserben, majd a család a Pápa melletti Dákára költözött, ahol az édesapa a falu jegyzője lett. Tőle – mint egykori negyvennyolcastól – eredt János hazafias érzülete, kossuthos hagyománytisztelete. Nem hiába politizált egész életében demokratikus-függetlenségi szellemben, s lett később a Kossuth-párt elnöke is.

Pápán végezte középiskolai tanulmányait, előbb a bencés gimnáziumban, majd a református kollégiumban. Aztán innen a veszprémi teológiára került; 1882-ben szentelték pappá, majd vidéken – Gógánfán, Kaposváron – lelkészkedett. 1887-ben kezdte meg politikai pályáját szabadelvű párti képviselőként. Később más pártok tagja lett, és minden választáson mandátumot nyert. Mindössze huszonnyolc évesen vált országgyűlési képviselővé, – neve ekkor kezdett szélesre ismertté válni. Budapestre kerülve 1889-től kőbányai, 1912-től józsefvárosi plébánosként szolgált. Mindez idő alatt kiterjedt irodalmi tevékenységet folytatott: verseket, novellákat, színdarabokat, cikkeket írt; óriási népszerűsége tett szert hitéleti kiadványaival, szónoklataival. „Aranyszájú papnak” becézte a nép, templomi prédikációira valóságos zarándoklat indult a főváros számos kerületéből, és nemcsak a katolikus, de más felekezetekből is. Protestáns körökben is igen kivételes tiszteletnek-szeretetnek örvendett, hisz egész életében nagy szociális érzékenység jellemezte; elkötelezetten állt ki a peremen élők, a nincstelenek, s a kétkezi dolgozók mellett. Szívesen adakozott, számtalan karitatív akciót indított plébániáiról, alapítványt, munkásgimnáziumot szervezett, az emberek több alkalommal kérték fel jótékonyági estek védnökének, még a reformátusok javára is. 1906-tól függetlenségi párti képviselő, előbb *Justh Gyula*, majd *Károlyi Mihály* híve lett. Megrögzött pacifistaként, háborúellenesként hallatta hangját, rendíthet-

lenül küzdött az általános választójogért. 1918 októberében tagja, majd a forradalom győzelmét és Károlyi miniszterelnöki kinevezését követően elnöke lett a Magyar Nemzeti Tanácsnak. Ő kiáltotta ki az első Magyar Köztársaságot; vezetésével köszöntötték fel a végrehajtó hatalom képviselői a nagybeteg Ady Endrét.

Amikor Magyarország megkapta az ún. Vix-jegyzéket, amit a kormány elutasított, és

ez alatt a hátterekben a szociáldemokraták árulást követtek el, szövetkezve a kommunistákkal, Hock és még néhányan kitartottak Károlyi mellett, azonban „*érezniük kellett, hogy egyre inkább mellékszereplővé válnak egy olyan darabban, amely elvesztve eredeti szerzőjét már önmagát írja tovább. Hock János nem volt átlagos pap, de Károlyi oldalán valóssággal a próféta szerepét töltötte be: megjövendölte a jó időket még októberben, s előre jelezte a bukást is, amikor a szocialisták Károlyi fejére nőttek.*” – írja Hatos Pál „Az elátkozott köztársaság” című könyvében.

Aztán a Tanácsköztársaság beköszöntével Hock is emigrációba kényszerült. Több országot bejárta Ausztriától az Amerikai Egyesült Államokig, közben írásaival és előszóval is tiltakozott a magyarországi visszasságok, a fehérterror kegyetlenségei ellen. Bár tudta, hogy bíráló hangjáért vád alá helyezhetik, 1933-ban mégis hazatért, itthon akarta bevégezni életét. A Török-féle bírósági tanács egyévi börtönre ítélte, pedig semmi köze nem volt a proletárdiktatúrához. Idősen, súlyos betegen kezdte meg büntetésének letöltését. Mintegy húszezer ember írta alá kegyelmi kérvényét, végül nyolc hónapot töltött fogságban. Ez alatt írta „Bör-

Kép: <https://hu.wikipedia.org>

tönvirágok” című könyvét, melyben hitet tett a polgári demokrácia eszméi mellett. 1936. október 10-én hunyt el Budapesten. A Kerepesi-temetőben maig meglévő sírhelyét – mely hosszú ideig igencsak elhanyagolt állapotban volt – nemrégiben a temető vezetése példás módon megtisztította, kiszabadította a természet fogságából, tavaly pedig e sorok írója Hock egykori diákvárosából, a Hock János Beszélgető- és Jótékony Csoport

szervezőjeként, a csoport néhány önkéntesével emlékszalaggal kötötte át síroszlopát. Végül, összegzésként *Nád N. Károly István* 1936-os Hock-emlékkönyvéből idézve: „*...tragikusan alakult sorsával kapcsolatban le kell szögezzük azt a történelmi tényt és igazságot, hogy Hock János sohasem volt a szélsőségek, autokrata rendszerek, vagy bármilyen diktatúrák híve, hanem a népszabadságnak krisztusi értelemben vett harcosa volt, ki céljai elérésében éppen csak annyit vétett, hogy az erőszakos és véres eszközök helyett a legnemesebb fegyvert: a Szeretetet választotta...*”

Kerecsényi Zoltán

Felhasznált és ajánlott irodalmak:

- Gergely Jenő: Magyarországi forradalmak (1918-1919). IKVA, Budapest, 1992
- Hatos Pál: Az elátkozott köztársaság – Az 1918-as összeomlás és forradalom története. Jaffa Kiadó, Budapest, 2018
- Hock János: Képes Biblia – Az Ó- és Új Szövetség történelme 50 színes képpel. A szerző kiadása, Budapest, 1900
- Hock János: Börtönvirágok. A szerző kiadása, Budapest, 1935
- Kende János-Sipos Péter: A magyar történelem nagy alakjai. (12.) Reflektor Kiadó, Budapest, 1988
- Nád N. Károly István: Hock. Universum Kiadás, Budapest, 1936

KVÉKER MOZGALOM ÉS A KVÉKER NŐK TÖRTÉNETE 4. MARY DYER (1611-1660), A KVÉKER MÁRTÍR

Szinte semmilyen adat nem maradt fenn *Mary Dyer* korai éveiről. Levelei alapján iskolázott lehetett, így feltehetően jobb módú családban született. Az első hivatalos adat szerint 1633. október 27-én vette feleségül a haltereskedő és malomipari vállalkozó, *William Dyer*.

Mary és William Dyer puritánok voltak, amit az is tanúsít, hogy később, átkelve az óceánon az új-angliai bostoni egyház hivatalos tagjai lettek. Ahhoz, hogy megértsük Mary Dyer sorsának alakulását, tudnunk kell, kik voltak a puritánok.

VIII. Henrik kezdeményezte az angol egyház reformját az 1530-as években, főleg személyes, politikai okokból. Amikor első felesége, *Aragóniai Katalin* nem tudott férjének örököst adni, megpróbált elválni tőle, hogy feleségül vehesse *Boleyn Annát*. A katolikus egyház nem volt hajlandó engedni ebben a kérdésben, így lépést tett a pápaság és az angol egyház közötti kapcsolat felbontására. VIII. Henriknek nem az volt a szándéka, hogy egyházi reformot vezessen be – még kevésbé akarta a protestáns hitelvek bevezetését. Az általa elindított folyamat mégis a hitelvek, a liturgiai gyakorlat, az egyházi szervezet és a személyes hit megélésének megváltozásához vezetett. VIII. Henriket VI. *Edward*, majd a katolikus *Tudor Mária* követte a trónon, akinek uralkodása alatt 288 protestánst, köztük számos vezetőt meggyilkoltak.

Az 1550-es évek közepéig az angol reformáció egyesítette *Luther* impulzusát, néhány más európai protestáns vezetőtől kapott hatásokkal, és számos eredeti angol tendenciával. Amikor a protestánsok Mária uralma alatt elhagyták Angliát, nem tudtak evangélikus területekre menekülni. *Kálvin* az 1550-es évek elején megszervezte a protestáns települést Genfben, és lelkesen fogadta az angol menekülteket. Hasonló vendégszeretetet tanúsítottak más református vezetők egyéb svájci városokban és Délnyugat-Németországban. Ezekben a református régiókban sok angol menekült látott mintát arra, hogyan szeretné átalakítani szülőföldje társadalmát. Amit Kálvin és más református vezetők megkíséreltek, az a társadalom szisztematikus átalakítása volt a Biblia általuk megértett üzenete alapján. Ilyen befolyás alatt egyes angol menekültek azon tűnődtek, vajon Anglia korábbi reformjának eklektikája elegendő volt-e? Amikor I. *Erzsébet* került trónra, az angol menekültek visszatértek. A puritánok beakarták fejezni az anglikán egyház elválasztását a katolikustól, míg az angol konformisták elfogadták az angol uralkodót az egyház vezetőjeként, és ez sokak számára a pápaság intézményéhez hasonlított.¹

A hitelvi tisztasághoz való ragaszkodás sajnos minkét oldalról az anglikánok és a puritánok

részéről is összekapcsolódott – nem először és nem utoljára a történelem során – a másként gondolkodók üldözésével. Ezt bizonyítja az angol polgári forradalom története, majd az azt követő restaurációs korszak is, melynek során helyreállították a királyság intézményét, és aminek következtében mindmáig az angol uralkodó (ma II. *Erzsébet*) az anglikán egyház feje².

Mivel az észak-amerikai kontinens felfedezése egy új világ megteremtésének lehetőségével kecsegtetett, a puritánok azt remélték, hogy lehetőséget kapnak vallási elképzeléseik megvalósítására egy új földön, az Új-Angliában³. 1635-ben Mary és William Dyer Angliából Új-Angliába vitorlázta.

A Bostoni Egyház legkorábbi napjaiban, Mary és William Dyer érkezése előtt egyetlen lelkész, *John Wilson* tiszteletes volt. 1633-ban Anglia egyik legfigyelemreméltóbb puritán papja, *John Cotton* megérkezett Bostonba, és hamarosan a második miniszter (úgynevezett „tanár”) lett Boston templomában. Idővel hallgatóik teológiai különbségeket érzékeltek Wilson és Cotton prédikációi között. *Anne Hutchinson*, egy rendkívüli karizmával megáldott puritán szülész – Cotton híve – számos nőtársára volt

nagy hatással a frissen betelepültek között, többek között a fiatal Mary Dyer is szívesen látogatta meg házi bibliaóráit.

A kolónián belüli eltérő vallási vélemények végül az úgynevezett „A bostoni egyház sok tagja úgy vélte, hogy Wilson az erkölcsre, tulajdonképpen bizonyos viselkedési szabályok megtartására helyezte a hangsúlyt, a kegyelem hangsúlyozása helyett. Mary Dyer szoros kapcsolatban állt Hutchinsonnal és a szabad kegyelem képviselőivel.

A bostoni közösség számos tagja petíciót írt alá azoknak a lelkészeknek a védelmében, akiket az Egyháztanács elítélt nézeteik miatt. Az aláírók között volt William Dyer is. Ez az aláírás hamarosan végzetesnek bizonyult a Dyer család számára.

Anne Hutchinsont 1637-ben bíróság elé állították, ahol meggyőzően érvelt teológiai állításai mellett. Ekkor tűnt fel Mary Dyer személye is, aki részt vett ezen a tárgyalásokon. A tárgyalás befejezésekor Hutchinsont kiközösítették és száműzték. Amikor elhagyta a bostoni templomot, Mary Hutchinsonnal karöltve lépett ki az épületből. A gyülekezet egyik tagja megkérdezte, hogy ki ő. Azt válaszolták neki, hogy ő „a szörnyet szülő” nő. *Winthrop* kormányzó ha-

2 „A 'puritánok' kifejezést tehát tekintsük tág gyűjtő fogalomnak. Angliában a puritánok azok az emberek voltak, akik a környezetüknél nagyságrendekkel átszellemültebb hittel vágytak az üdvözülésre, s akik egész életüket az isteni kegyelemhez elvezető folyamatos próbatételnek tekintették.” Szántó György Tibor: *Anglikán Reformáció, Angol Forradalom*, 2000 Budapest, Európa Könyvkiadó. 30. o.

Ezt támasztja alá egy korabeli gondolat: „Puritánoknak nevezünk benneteket, nem azért, mert szentebbek, „tisztábbak” lennétek, mint más ember, hanem azért, mert azt gondoljátok magatokról, hogy hívőbbek vagytok” – írta Oliver Ormerod, egy angol egyházi személy a XVII. század kezdetén. Heimert Alan and Andrew Delbanco: *The Puritans in America. A Narrative Anthology*. Harvard University Press, Cambridge. Massachusetts and London. 1985.1. o.

3 Mivel a közelgő Millennium gondolata meghatározta teológiájukat, volt egy nagyon erős elképzelésük, mely hitük szerint bibliai alapon állt: az Éden és Kánaán őszövétségi képe nem csupán tipológiai kapcsolatban áll egymással, hanem előremutat egy jobb Paradicsom ígéreterre, mely a Jelenések könyvében található. Számos új-angliai olyan messze ment ennek az értelmezésében, hogy tengeren való átkelésük számukra antitoposza volt a zsidók Egyiptomból való menekedésüknek. Amerika az ő menedékük, valójában a Jelenések 22-ben megjövendőlt Új Jeruzsálem – hitték.

Szabó János: *A puritanizmus hatása az Amerikai Forradalomra – különös tekintettel Új-Anglia kolóniára*. PhD értekezés, Debreceni Egyetem Történelem és Néprajz Doktori Iskolája. 114-115 o.

1 Noll, Mark A: *A History of Christianity in the United States and Canada*, 1992

marosan tudomást szerzett erről a szóbeszédről és nyomozást indított.

Dyer öt hónappal korábban egy torz (genetikai rendellenességekkel született) csecsemőnek adott életet. A szülésznő Anne Hutchinson volt, aki azonnal és teljes mértékben megértette egy ilyen születés súlyos teológiai következményeit. A csecsemő nemsokára meghalt, és titokban eltemették. Ahogy a hírek elterjedtek a kolónia vezetői között, úgy határoztak, hogy a csecsemőt kihantolják és megvizsgálják. Miért is volt erre szükség? A puritánok hite Isten jóváhagyásának vagy elutasításának jeleit keresve megkövetelte az élet minden aspektusának alapos vizsgálatát. Winthrop szemében a beteg gyermek születése egyértelmű jele volt Isten eretnokséggel szembeni ítéletének. A helyzetet súlyosbította, hogy ugyanazon év későbbi szakaszában Mary elvetélt. Winthrop ebben is az isteni befolyást látta, és gondoskodott arról, hogy Új-Angliában minden vezető megkapja a beszámolót a „szörny” születéséről. Húsz évvel a tragikus szülések után, amikor Mary Dyer már mint kvéker visszatért Bostonba, még mindig emlékeztek a vele kapcsolatos „istenítéletre”.

Az események után a Dyer család másik kolóniába költözött. 1648-ban William Dyer-t az egész gyarmat vezérigazgatójává választották és egy vita rendezése érdekében visszatért Angliába. Mary követte őt, és több mint öt évig tartózkodott a szülőföldjén. Ez a korszak a kvéker ébredés kezdete volt. Hitük, hitvallásuk tapasztalataik meggyőzték Maryt. Valószínű, hogy Dyer csak angliai tartózkodása vége felé került szorosabb kapcsolatba velük és vált kvéker misszionáriussá. De mindaddig nem gyakorolta szolgálatát, amíg vissza nem tért Új-Angliába.

A massachusettsi puritánok a kvékerok hitét eretnokségnek tartották, és több törvényt is

elfogadtak velük szemben. Elsősorban a lelkészek és a bírák voltak, akik ellenezték a kvékerok evangelizációs erőfeszítéseit. Egy különösen heves üldöző, *John Norton*, a bostoni egyház tiszteletese ragaszkodott a halálbüntetés bevezetéséhez is.

1657 elején Dyer visszatért Új-Angliába. Azonnal felismerték, hogy kvéker és bebörtönözték. Dyer férjének Bostonba kellett jönnie, hogy kiszabadítsa. Megeskették, nem engedi feleségének, hogy valamelyik massachusettsi városban szálljon meg, vagy beszéljen bárkivel, miközben átutazik a kolónián, hogy hazatérjen. Dyer mindazonáltal folytatta az utazásait és prédikációit, így 1658 elején letartóztatták a New Haven kolóniában, majd kiűzték a minden emberben meglévő „belső fényről” vallott meggyőződéséért, valamint annak a gondolatnak a hirdetése miatt, hogy a nők és a férfiak egyenlően vehetnek részt az evangélium hirdetésében és az egyház kormányzásában.

New Haven-i útját követően Mary felépült a tüdőgyulladásából, amikor 1658 júniusában két kvéker aktivista, *Christopher Holder* és *John Copeland* érkezett Bostonba. Már kiutasították őket a kolónia más részeiről, és elűzték a bírókhoz. A barbadosi *John Rous* csatlakozásával a három férfit a jobb fülük levágására ítélték, és a büntetést júliusban végrehajtották.

A kvékerok helyzete rendkívül problematikus lett a bírák számára. Úgy gondolták, hogy a kvéker misszió megakadályozása érdekében még szigorúbb törvényeket kell bevezetniük, és 1658. október 19-én Massachusettsben új törvényt fogadtak el, amely bevezette a halálbüntetést.

1659 júniusában *Robinson* és *Stephenson*, Mary két társát ismét letartóztatták, és visszavitték a bostoni börtönbe. Amikor meghallotta a hírt, elhagyta newporti otthonát, és visszatért

Bostonba, hogy támogassa kvéker testvéreit, figyelmen kívül hagyva a kitoloncolási rendeletet. Újra börtönbe került. Október 19-én Dyer két férfitársával, Robinsonnal és Stephensonnal együtt *Endicott* kormányzó elé került, ahol bizonyosságot tettek küldetésükről. Másnap a bíró kifejtette, hogy miután sem a kitoloncolás, sem a megkorbácsolása, sem a fül levágása nem vezetett eredményre, végrehajtták a halálos ítéletet.

A három kvéker evangélista, William Robinson, Marmaduke Stephenson és Mary Dyer kivégzése 1660. június 1-jén történt. A foglyok méltósággal mentek a vesztőhelyre, és megpróbáltak beszélgetni az összegyűlt tömeggel az akasztófa felé haladva, de hangjukat az állandó dobpergés elnyomta.

Mary Dyer kivégzésének híre gyorsan elterjedt az amerikai gyarmatokban és Angliában. 1661-ben az angol kvéker aktivistának, *Edward Burrough*-nak sikerült megbeszélést folytatni az uralkodóval. A király 1661. szeptember 9-én kelt dokumentumban utasította el a kvékerok kivégzését és bebörtönzését. Az üldözések ezzel nem fejeződtek még be, csak az 1670-es évek után mérséklődtek folyamatosan.⁴

Ki volt Mary Dyer? Sokak szemében talán egy vallási fanatikus, akit egy másfajta vallási fanatizmus halálra ítélt. Korának embereként kell őt látnunk, aki hitéért, az igazságról való meggyőződésért, a minden embert megillető szabadság gondolatáért az életét is kész volt kockára tenni.

(A folytatásban: A szemlélődés emberei a cselekvés emberei is)

Kertai-Szabó Ildikó

⁴ https://en.wikipedia.org/wiki/Mary_Dyer

A kandalló – az egyik legkedvesebb munkám, egy porcelántáblára készített-égetett festménymásolat. Az eredeti mestermű *James (Jacques-Joseph) Tissot* francia festő és illusztrátor alkotása 1869-ből. (*Németh Erzsébet*)

OLVASÓINK ÍRTÁK

FOHÁSZ

Urunk, szabadíts meg a gonosztól,
a szennytől, a mocsoktól,
tisztá szívét kérünk, hogy csak neked éljünk.

Tiszta legyen kezünk, ajkunk,
hogy tied vagyunk, látszódjék rajtunk.

Öltöztess minket fehér ruhába,
gazdag lesz létünk, nem éltünk hiába.

Szolgáid vagyunk e földön néked,
de egykoron majd odafönn dicsérünk téged.

Ámen.

Polonkai Vince

„...MEG NE RÉMÜLJETEREK... MÉG EZ NEM ITT A VÉG.”

1720-ban: pestisjárvány, 1820-ban: kolerajárvány, 1920-ban: spanyolnáthajárvány, 2020-ban: koronavírus-járvány. Úgy tűnik, minden századik „20” egy világjárvány... (?)

2020. március 17-én, koradélután, amikor e sorok íródnak, amikor már lapunk újabb számának nyomdába adása előtti utolsó stádiumában vagyunk, Magyarországon új szakaszába ért a koronavírus-járvány. Az első szakaszban „külön” megbetegedések fordultak elő, egyedi esetek voltak, illetve kis közösségekben fordult elő a fertőzés. A járvány előttünk álló szakaszában – várhatóan a következő napokban – sajnos már csoportos fertőzések fordulhatnak elő. A szakemberek szerint ekkor már nem lehet megmondani, hogyan történt az egyén megfertőződése, kitől, hogyan kapta meg a fertőzést. Jelen pillanatig Magyarországon 50 fő az igazoltan új koronavírussal fertőzöttek száma, 2 fő a gyógyultak száma, 1 honfitársunk sajnos elhunyt, 137 fő ún. „karanténban”, elkülönítetten van a vírus gyanúja miatt, és 1587 az akkreditáltan laboratóriumban vizsgált minták száma. Ugyanekkor a világban 183 441 fő a fertőzöttek száma, 79 738 fő a gyógyultak száma, és 7168 fő az elhunytak száma.

Hazánk tisztifőorvosának, dr. Müller Cecíliának legutóbbi sajtótájékoztatóján a következők hangzottak el: „Különösen is megszoktuk, hogy Magyarországon egy rendkívül jó járványügyi, nagyon kedvező járványügyi helyzet van, ezért sem mi, sem a megelőző korosztály nem szokott ahhoz, hogy világjárvány van... egy láthatatlan

ellenséggel kell szembeszállnunk közösen, együtt. Magyarország összes lakosa egy nagy erőfeszítést kell, hogy tegyen... Egy új magatartásformával, de tudatosan kell kezelnünk, és magunkért és egymásért is megtenni mindent, amit csak lehetséges. Most más szokásokra lesz szükségünk, mint amit megszokott életünkben nap, mint nap élünk... az élet nem lesz olyan, mint ahogy megszoktuk...”

Kontinensünkön hetek és napok óta Olaszországban a legdrámaibb a helyzet, ahol túllépte a kétezret a halottak száma; azt mondják, az olasz lakosság még „döntő” hetek előtt áll, mert a fertőzés még nem érte el a tetőzést. A diagnosztizált fertőzöttek száma mára – enyhe ütemű csökkenéssel – 27 980-ra nőtt. Orvosok, ápolók és más egészségügyi dolgozók közül már több mint kétezeren fertőződtek meg. Mindközben a világsajtót, az internetet bejárják azok a fotófelvételek, melyeken a római katolikus egyház feje, Ferenc pápa Róma üres utcáin sétálva látható. Állítólag mindenféle előzetes bejelentés nélkül kelt útra – minimális testőri kísérettel –, hogy gyalog keressen föl régi járványellenes kegytárgyakat. A Vatikán közlése szerint „a járvány végéért, a betegekért, családjaikért, és az egészségügyi dolgozókért, valamint a még nyitva tartó boltok alkalmazottaiért imádkozott” ezek előtt. Elment a Salus Populi Romani bazilikába, majd a San Marcello al Corso-nál lévő keresztnél imádkozott; annál a „csodatévő feszületnél”, amelyet még 1522-ben hordoztak végig a város kerületein, hogy véget

érjen a nagy római pestis. (Az embernek borsódzik a háta; szülővárosom egyik temploma előtt ott magasodik egy kőkereszt, rajta megrendítő, máig jól olvasható bevéssett sorokkal háromszáz évvel ezelőttről, a kolerajárvány elmúlásának emlékére...) Az egyház egyébként fölhívta a figyelmet – különösen az ortodoxok körében –, hogy a koronavírus-járvány idején „kockázatos a kegytárgyak csókolgatása”. Magyarországon a szenteltvíztartókat nem töltik föl, a katolikus egyház a békét jelképező kézfogás helyett a főhajtatást javasolta a híveknek.

De mi az, amit röviden-tömören a koronavírusról máig tudni lehet? A koronavírusok alapvetően állatok körében fordulnak elő, ugyanakkor egyes koronavírus törzsekről ismert, hogy képesek az emberben is fertőzést okozni. A koronavírusok mind állatról emberre, mind emberről emberre terjedhetnek. Sokféle állatfaj lehet forrása az emberi megbetegedést okozó koronavírusoknak. A 2012-ben az Arab-félszigetről kiinduló, a közel-keleti légzőszervi szindróma járványát okozó koronavírus elsődleges forrása a teve volt, míg a 2002-ben Kínából kiinduló, a súlyos akut légzőszervi szindróma járványát okozó koronavírus a denevérről cibetmacskák közvetítésével terjedt át emberre. A mostani járványt okozó új koronavírus 2019 végén került azonosításra Kínában. Az új koronavírus által okozott betegség neve a CO-

VID-19 (coronavirus disease – koronavírus okozta megbetegedés 2019). Ez a vírustörzs a kínai Vuhanban a 2019 decemberében kitört járvány előtt ismeretlen volt!

Egyelőre a koronavírus-fertőzés kezelésére nincs bevált szer. Azt hallani, akár egy, a korábban az Ebola ellen készített oltóanyag hatásos lehet ezen mostani vírus kezelésében. Egészen friss, mai hír (2020. március 17.) – az Amerikai Egészségügyi Intézetek Központja közleményének tanúsága szerint –, hogy állítólag megkezdődött a tengerentúlon az új típusú koronavírus ellen kifejlesztett első vakcina tesztelése. A klinikai teszteket negyvenöt önkéntes jelentkezőn kezdték meg, valamennyien 18 és 55 év közötti felnőttek, akik jó egészségnek örvendenek. A kísérletek körülbelül hat hétig tarthatnak el...

(Az Euronews páneurópai hírcsatorna – <https://hu.euronews.com>, a Johns Hopkins CSSE – <https://coronavirus.jhu.edu/>, a Miniszterelnöki Kabinetiroda – <https://koronavirus.gov.hu>, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia – <https://www.magyarokurir.hu>, a Portfolio online gazdasági újság – <https://www.portfolio.hu> internetes oldalak, valamint a Magyar Távirati Iroda forrásanyagainak felhasználásával írta-összeállította: Kerecsényi Zoltán.)

Kedves Olvasóink!

Várjuk kérdéseiket, észrevételeiket! Ha van olyan téma, amiről szívesen olvasnának, kérdésük, melyre választ várnának (akár név nélkül), küldjék el, hogy legjobb tudásunk szerint válaszolhassunk rá – hátha másnak is segítünk. Lapzártá: minden hónap 10. napja

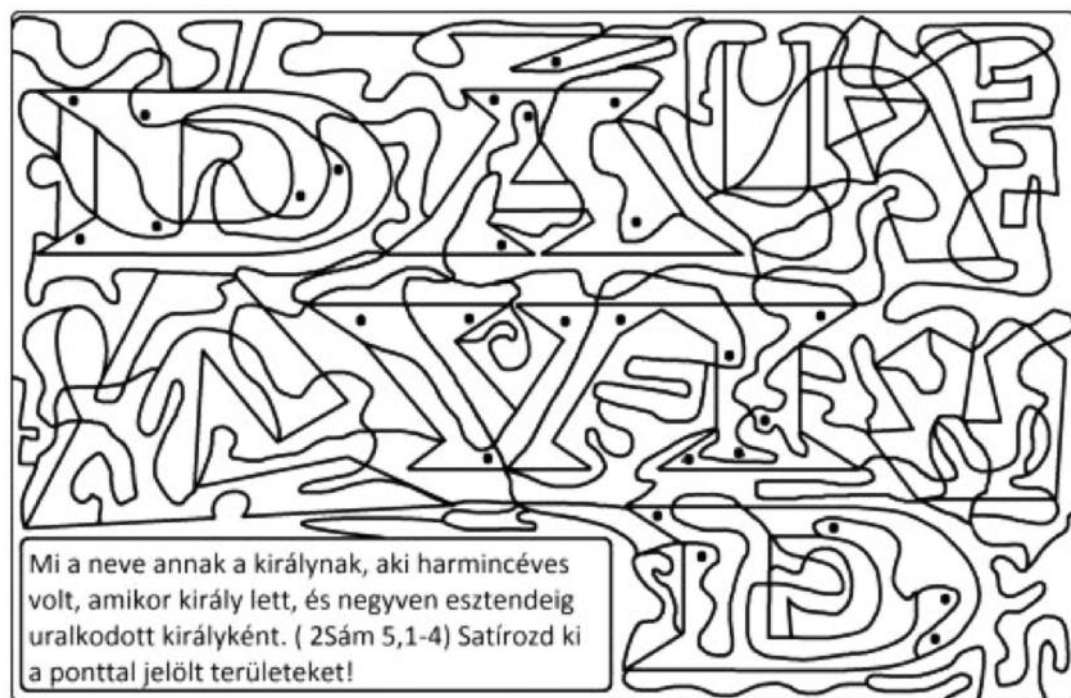
E-mailben: szerkeszto@eletesvilagossag.hu Postai úton: MET Élet és Világosság szerkesztősége, Budapest, Dankó u. 11. 1086

HARC A FARAGOTT KÉPEK ELLEN

A Krónikák II. könyvében olvashatunk egy nagyon fiatal királyról, Jósiasról, aki már gyerekként keresni kezdte az Istent, és felvette a harcot az országában épített faragott képekkel, bálványokkal. Nehéz küzdelem lehetett számára, de kitartott. Országának jövőjét csak úgy tudta elképzelni, ha azt megszabadítja a szobroktól.

Sok zavaró szobor, kép lehet a mi életünkben is, ami meggátolja, összezavarja a látást. Jó felfedezni ezeket, jó tisztában lenni vele, hogy pontosan mik is ezek.

Az itt látható foltok kuszának tűnhetnek, amíg ki nem színezed a pöttyös formákat. Így fog kitisztulni a kép, és így lesz látható, ami talán most még nehezen felfedezhető, hogy ki is volt ennek a fiatal királynak az apja!¹

¹ <http://rejtvenyekkicsiknek.hupont.hu/31/satirozz-oszov-18>

A SÁTÁN KÉPÉT ÖLTI MAGÁRA

E kantáta (*Édes nyugalom, vágyott lelki derű – Vergnügte Ruh, beliebte Seelenlust*, BWV 170) 1726. július 28-án csendült fel először Lipcsében, alighanem J. S. Bach meiningeni unokafivérének, Johann Ludwig Bachnak (1677–1731) egyik kantátájával együtt. A kompozíció szövege – amely a hegyi beszéd gondolatait barokkos hévvel interpretálja – Georg Christian Lehms (1684–1717) német költő-író tollából származik. A vonószekerekhez eredetileg csupán egy oboa d'amore és obligát orgona csatlakozott; egy későbbi előadás alkalmával az orgona felső szolamát harántfuvola szolgáltatta meg.

1. **Ária (alt):** A nyitótétel békésen ringatózó pasztorál. Az idillikus hangzást főképpen a lassan változó, konszonáns harmóniai folyamatok biztosítják, miközben a „nyugalom” (*Ruh*) szóra énekelte hosszú, tartott hangok még időtlenebbé varázsolnak néhány ütemet. A „pokolbéli bűnök” (*Höllensünden*) említésekor megbicsaklik ez a béke. A continuo szűkített kvintet ugrik lefelé (d-Gisz: *diabolus in musica* = ördög a zenében), az énekes fájdalmas szűkített terccel (g'-eisz'-fisz') színezi sötétebbé dallamát, de ennyi nem elég!, az I. hegedű és az oboa d'amore szintén diabolikus tritónuszokat körberajzolva (h'-eisz'-h) váratlanul az alt és a II. hegedű szolamai alá süllyed. Valóságos pokolraszállás! A „mennyei” (*Himmel*) szó elhangzása azonban – mintegy varázstüetésre – ismét a magasba emeli a „bukott” szolamokat: *Édes nyugalom, vágyott lelki derű/Nem találhatnak rád a pokolbéli bűnök követői./De a mennyei egyetértést keresők igen./Csak te erősíted meg a gyenge embert./Ezért egyedül az erény adományai/Vegyenek szállást szívémben!*¹

2. **Recitativo (alt):** Éles disszonanciák emelik ki, és teszik visszataszítóvá a „bűn otthonát” (*Sündenhaus*), a „pokolbéli dalokat” (*Höllenlieder*), a „gyűlöletet” (*Hass*), az „irigységet” (*Neid*) és „a sátán képét” (*des Satans Bild*). Minden elszíneződik, elveszti eredeti, harmonikus viszonyát, mértékét. Mintha a pokol fagyának/izzásának „dilatációs” hatására a hangközök is szűkülnének, bővülnének – bizonytalan, irracionális hangzóvilágot eredményezve: *E világ, a bűn otthona/Csak pokolbéli dalokat harsog/S gyűlöletével és irigységével/A sátán képét ölti magára./Szája telve viperaméreggel,/Mely a büntelent halálba küldi gyakran,/És nem ismer mást, csak a bosszút./Igazságos Isten, mennyire/Eltávolodott tőled az ember!/Szereted őt, s mégis szájával/Átkoz és ellened szól,/És a felebarátot lábbal tiporja./Ó, ezt a bűnt nehéz levezekelni.*

3. **Ária (alt):** Az előző tétel bizonytalansága, elveszettsége ebben az áriában kiteljesedik. A viszonyítási pont, a „zenei föld”, a continuo-basszus eltűnik, helyette az együttjátszó hegedűk és brácsák kínálnak valamiféle fogódzkodót. A basszus hiánya a barokk zenében szimbolikus jelentéssel bír: valakinek vagy már *nincs szüksége* támaszra (mert már a mennyekbe jutott), vagy (mint

¹ Gerőfiné dr. Brebovszky Éva fordítása (A mű a világhálón meghallgatható: <https://youtu.be/9yc5tAS7rrA>)

ebben az esetben) *elvesztette* a támaszt, nincs a lába alatt talaj. Az előző recitativo disszonanciái, állandó kromatikus elszíneződései megmaradnak, de a „zenei gravitáció” meggyengülésével-megszűnésével még ijesztőbbekké, idegenebbekké válnak: *Ó, mennyire fáj nekem a sok elfordult szív,/Amely, Istenem annyira ellenedre van,/Reszketek és ezer fájdalmat érzek,/Mivel azok csak a bosszúban és gyűlölködésben lelik örömlük./Igazságos Isten, vajon mit gondolhatsz felőlük,/Amikor álnok sátáni ármánykodással/Arcátlanul kinevetik szigorú büntető parancsod./Ó, bizonyára úgy vélekedsz,/Hogy mennyire fáj neked a sok elfordult szív!*

4. Recitativo (alt): Radikálisan megváltozik a szöveg, s ennek megfelelően a zene is. A bizakodó, Isten megbocsátó szeretetét hangsúlyozó gondolatok immár vonóskíséretet kapnak, s természetesen valódi continuo-basszus alapzatot: *Ki akarná még ezután/Azt kívánni, hogy itt éljen?/Ha szeretetére válaszul/Csupán gyűlöletet és vesződséget kap?/De mivel az ellenséget is/Legjobb barátomként/Isten rendelése szerint szeretnem kell,/Így elillan/Szívem haragja és neheztelése./S egyedül Istennél kívánok élni/Aki maga a szeretet./Ó, lelkem, egyetértés lelke,/Mikor adja neked mennyei Sionját az Úr?*

5. Ária (alt): A talmi világot megvető, az égi hajlék után vágyódó, lelkesült dicsőítő áriával záródik a kompozíció. A bűnös világ iránti undort (*mir ekelt*) a rendhagyó módon már a tétel legelején hallható felugró tritónusz (d'-gisz') is érzékelteti, a néha rövidebb-hosszabb időre elhallgató continuo-basszus pedig visszaemlékeztet a 3. tétel támasznélküliségére, talajtalanságára: *Elegem van már az életből,/Ezért, Jézusom, vigy magadhoz fel!/Megutáltam minden bűnt,/Add, hogy megtaláljam azt a hajlékot,/Ahol végre nyugalmat lelek.*

Göncz Zoltán

OLVASÓINK ÍRTÁK

Kedves Barátaink, Testvérek!

Szeretném közölni veletek, hogy a jelenlegi járványügyi veszélyhelyzetre való tekintettel prevencióként alkalmazva sem én, sem családom bármely tagja határozatlan ideig nem fogja látogatni az istentiszteleteket és egyéb közösségi programokat. E döntés háttérében meghatározó szerepet játszik, hogy jómagam az Országos Mentőszolgálat kötelékében kivonuló mentőápolóként látok el nap mint nap szolgálatot, és legkülönbözőbb körülmények között közvetlen, illetve közvetve betegek százaival érintkezem. Az egyetlen felelősségteljes döntés a távolmaradás részünkről, hogy megóvjunk Titeket bármiféle kockázati tényezőtől. Családon belül is a lehető legkevesebbet érintkezünk, higiéniai szabályok betartására fokozottan figyelünk. Nem könnyű időszak ez, de közösen túl leszünk rajta és nyugodtabb időkben megerősödvé, a lehető legkevesebb veszteséggel újra Veletek lehetünk! Vigyázzatok magatokra, szereteteitekre!

„De akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak, és nem lankadnak meg, járnak, és nem fáradnak el.” (Ézsaiás 40,31)

Budapest-Békásmegyer, 2020. március 14.

Mohácsi Bence

ZSIDÓ ÉLET

A KÉPEK SZEREPE A ZSIDÓSÁGBAN

„Ne csinálj magadnak faragott képet vagy hasonmást arról, ami fent van az égben, vagy lent a földön, vagy a vizekben a föld alatt.” (Kivonulás 20,4)

Ha vallásos zsidó otthonban járunk, nem láthatunk szobrokat vagy akár olyan képeket, festményeket, melyek embert ábrázolnak. Könyvtárszobákban olykor fellelhetjük egy-egy keleti csodarabbi képét, vagy az askenáziaknál a ljubavicsi rabbiét. Kisebb családi fotók (pl. unokákról) is csak elvétve kerülnek szemünk elé.

Az Örökkévaló tiltja a Tízparancsolatban az „idegen istenek imádatát”: **„Ne legyenek néked idegen isteneid én előttem”** – mondja az első parancsolatban. A második parancsolatban megtiltja, hogy Izrael bármilyen módon megpróbálja ábrázolni Őt. *„Ne csinálj magadnak semmilyen istenszobrot, ne imádd, és ne tiszteld azokat”*. Miután a bálványok, faragott képek, rajzok életre keltik a nemlétezőt, ha nem is ismerjük el valóságát, de érzelmeinkre hat, így kötődhetünk hozzájuk szeretettel, tisztelettel, sőt hihetünk is bennük. Az Örökkévaló saját képére teremtett minket, ezért is tilos nemcsak az Isten ábrázolása, de az emberé is. A Teremtés szellemi aktusa során az elképzelés megelőzte a valóságot, és az Ige segítségével teremtette meg a világot, *„és látá, hogy jó”*. A kép az Ige függvénye, de ha az ember alkot képet, annak nincs köze az isteni Igéhez, és hamis útra terel: *„Pusztítsátok el mind azokat a helyeket, ahol azok a nemzetek, kiknek urai lesztek, szolgáltak az ő isteneiknek a magas hegyeken, a halmokon, és minden zöldellő fa*

alatt. És rontsátok le azoknak oltárait, törjétek össze oszlopaikat, tűzzel égessétek meg berkeiket, és vagdossátok szét az ő isteneiknek faragott képeit, a nevüket is pusztítsátok ki arról a helyről” (5Mózes 12,2–3).

Tanulmányában (A romantikus iskola) *Heinrich Heine* elismeri a bibliai tanítást, ellenkező előjellel: a képek akár a világrendet is megváltoztatják. Ebben nem halálos bűnt látott, hanem eszközt, hogy kivirágozhasson az emberek örömképessége, amelyet a monoteista vallások tiltanak, hiszen ilyen ábrázolásokkal akár a vallás alapjait is gyengítheti, ha isteneket lehet előállítani emberi eszközökkel. (L. az aranyborjú esetét: amikor az Örökkévaló Mózesnek átadta a Sínai hegyen a Tízparancsolatot, és még nem tért vissza népéhez, az máris elvesztette hitét és tapintható, jól látható istent követelt, majd aranyborjút készített, hogy azt imádhassák. Mózes ekkor dühében széttörte az aranyborjút, majd feloldotta vízben az aranyport, és megitta népével ezt a mérget, majd megöletett papjaival háromezer férfit.)

Amíg az Ige a Teremtés fő eszköze volt: *„Legyen világosság...és „lőn...”*, addig a kép érzeki, és mint ilyen csábíthat a paráznaságra (és egyéb nem Istentől való örömökre). Ezékiel szerint (18,15) a jámbor *„szemeit nem emeli fel Izrael házának bálványaira, felebarátjának feleségét meg nem fertézteti”*, és fenyegeti az

elpártoltakat, hogy a fogságban majd rá gondolnak. „Mert megtörtem parázna szívöket, mely tőlem elszakadt, és bálványaikkal paráználkodó szemeiket...” (6,9).

A képek szépsége a tórai felfogás szerint olyan veszélyt jelent, hogy Ézsaiás a rúttságot tekintette az Istenhez legméltóbb földi megtestesülésnek: „Felnőtt, mint egy vesszőszál Ő előtte, és mint gyökér a száraz földből, nem volt néki alakja és ékessége, és néztünk rá, de nem vala ábrázata kívánatos. Utált és az emberektől elhagyott volt, fájdalmaik férfja és betegség ismerője! Mint aki elől orcánkat elrejtjük, utált volt; és nem gondoltunk vele. Pedig betegségünket ő viselte, és fájdalmainkat hordozá, és mi azt hittük, hogy ostoroztatik, verettetik és kínoztatik Istentől!” (Ézsaiás 53,2–4)

Talán a fentieknek és a zsidók vallásgyakorlása elzártságának oka az, hogy pl. a magyar falvakban még ma is fellelhető az a tévhit a lakosság egy részéről, hogy mi a zsinagógáinkban egy „utálatos képet” imádunk titokban. Ma is hallhatjuk a mondást, „olyan csúnya, mint zsidó templomban az utálatos kép”.

A szobrok és képek a földöntúli, láthatatlan valóságot jelenítik meg az ember számára. Így el tudja képzelni isteneit, állandó jelenlétükről biztosíthatja magát. Az istenek ábrázolása a mai napig hozzátartozik a legtöbb vallási kultuszhoz, l. a hatalmas, magas Buddha-szobrokat, a sok ezer istent hordozó hindu templomokat vagy Krisnát. „Miért mondanák a pogányok: Hol van az ő Istenük? A mi Istenünk a mennyben van, megalkotott mindent, amit akart! A bálványok ezüstből és aranyból vannak, emberi kéz csinálmányai. Van szájuk, de nem beszélnek, van szemük, de nem látnak. Van fülük, de nem hallanak, van orruk, de nem szagolnak. Van kezük, de nem tapintanak, van lábuk, de nem járnak, nem jön ki hang a torkukon. Hozzájuk hasonlóknak lesznek készítőik,

és mindazok, akik bennük bíznak!” (Zsoltárok 115,2–8).

A Mindenek Teremtőjét hogyan is ábrázolhatná az ember valaminek a képére? Isten természetének mond ellen minden emberi megjelenítés. Az ember nem uralhatja az Örökkévalót.

A kép vagy szobor tisztelete, hamis biztonságérzetet ad. Isten nem kézbe vehető, nem irányítható. Ragaszkodnunk kell hozzá, ha nem is tudjuk pontosan, mit fog tenni. Nem lehet megfoghatóvá, elképzelhetővé tennünk. Jeremiás próféta szavai szerint az emberi fantázia által megcsinált isten „madárijesztő uborkaföldön” (Jeremiás 10,3–5). Rámutat, hogy mindenkinél okosabbnak, különlegesebbnek hisszük magunkat. Mindannyiunkban él egy kép Istenről. „Ne csinálj magadnak semmilyen istenszobrot, ..ne imádd és ne tiszteld azokat.” „Ne csinálj magadnak faragott képet, és semmi hasonlót azokhoz, a melyek fenn az égben, vagy a melyek alatt a földön, vagy a melyek a vizekben a föld alatt vannak.” (2Mózes 20,4)

3Mózes 26,1: „Ne csináljatok magatoknak bálványokat, se faragott képet, se oszlopot ne emeljete magatoknak, se kőszobrokat ne állítsatok”. 5Mózes 27,15: „Átkozott az ember, a ki faragott és öntött képet csinál”.

A Tízparancsolat tiltja Isten ábrázolását, mert Ő végtelen! Bármilyen ábrázolás istenkáromlás lenne, ha csak nem szimbolikus. Hogy Isten nem tartotta bűnnek magát a képi ábrázolást, azt több példa is bizonyítja: „Készíts vert aranyból két kerubot az engesztelés táblájának két végére. Állítsd az egyik kerubot az egyik végére, a másikat a másik végére. Az engesztelés táblájának két végére állítsd a kerubokat. A kerubok szárnya fölfelé legyen széttárva, hogy szárnyukkal befödjek az engesztelés tábláját, az arcuk pedig forduljon egymás felé. A kerubok arca tekintsen az engesztelés táblájára. (...) Ott fogok veled találkozni, s a törvény ládáján

álló két kerub között, az engesztelés táblájáról közlöm veled mindazt, amit általad Izrael fiainak mondani akarok”. (Kivonulás 25,18) Mózesnek azt mondta: „Csinálj egy tüzes kígyót, s erősítsd egy póznára. Akit marás ért és ráte-kint, életben marad! Mózes tehát csinált egy rézkígyót és egy póznára tette. Akit megmartak a kígyók, de föltekintett a rézkígyóra, az életben maradt”. (Számok 21,8)

A probléma nem az ábrázolás, hanem az ábrázolt személy istenítése: „A hatalmasok pa-

rancsára istenként tisztelték a faragott képet. Akiket az emberek nem tudtak szemtől szemben tisztelni, mivel távol laktak tőlük, azoknak alakját a távolból elképzelték, a királyról, akit tiszteltek, hű képet készítettek maguknak, hogy a távol levő előtt oly buzgalommal hódolhassanak, mintha jelen volna”. (Bölcsességek 14,17) Ez bálványimádásnak minősül, ezért nem tart ma sem lakásában hithű zsidó sem festett, sem faragott tiltott képeket.

Schlesinger Hanna, Tel-Aviv

MIÉRT SEGÍT?

Sipos Zoltán,
38 éves, szociális munkás és szakoktató, Pomáz

Pedagógus szülők hetedik gyermekeként születtem, a nagycsalád szerető és gondoskodó közegében nőttem fel. Belém ivódott a szeretet.

Mindig is emberekkel szerettem volna foglalkozni, olyanokkal, akik a periférián mozognak, olyanokkal, akikkel nem szívesen foglalkozik senki. Egyrésztől kihívás megszólítani azokat az embereket, akiket kerülünk, akár megvetünk, és óriási sikert, löketet, energiát, többlétszeretetet ad az ha, sikerül közel kerülni hozzájuk, ha bizalmukba fogadnak és mozdulnak feléd. Ez egyrészt siker, másrészt felelősség is! A 15 évnyi szociális munka megerősített abban, hogy érdemes kíváncsinak lenni. Érdemes bizalmat szavazni azoknak az embereknek, akikben nem bízok senki, akik elkeseredetten és bizalmatlanul várják a segítséget.

Ők azok, akik igazán jó emberismerők, akiket annyira megedzett az élet, hogy egy tekintetből, egy szusszanásból, vagy akár mimikából megmondják, hogy milyen ember vagy.

Édesanyám mondta, hogy én kisgyerekként Édesapa koszos lábát ölelgettem és puszilgattam. Nincs meg ez a kép, nem emlékszem, de azt valahol érzem, tudom, hogy belém lett metszve ez a hozzáállás, így ez nem furcsa, nem szokatlan, de egyben kicsit megmagyarázhatatlan.

Munkám során naponkénti segítségnyújtásban egy bibliai rész és egy vers az, ami sokszor átlendít a nehézségeken. Tanulmányozásra és többszöri elolvasásra javaslom Máté evangéliuma 6. fejezetének 26-29. versig terjedő részét és Babits Mihály Jónás imája című versét.

Az alapvető szociálpolitika értékeiért küzdök nap mint nap, ezért segítek. Ha ezek az értékek elérhetőek a társadalom kitaszított rétegei számára is, akkor sikerült valamit tenni. Ez nem könnyű, mondhatni sziszifuszi munka, de vannak apró, pozitív visszajelzések, amik visznek tovább. Mik ezek az értékek? Szabadság, Egyenlőség, Igazságosság, Tolerancia, Szolidaritás.

Fotó: Román Péter

ÉRINTŐ

ZÁRÓJELENTÉS
A mozgóképek üzenete

Stephanus kardiológus professzort váratlanul nyugdíjazzák kórházának hirtelen bezárása miatt. Az életerős és fáradhatatlan orvosprofesszor hamar magára talál: szülőfalujába megy körörvosznak, apja egykori feladatait folytatva gyógyítja a község lakóit. Leköltözik a faluba, édesanyjánál talál otthonra, fiatalkori szerelme kerül mellé asszisztensnek, szeretettel és nagy örömmel fogadja a falu népe. Rövid ideig tart a béke. Mert Stephanus úgy viselkedik, ahogyan normálisan kell: tisztességgel gyógyít, érdekli a betege, segít éjjel-nappal, apja hagyatékát folytatja.

A magyar valóság hamar megváltoztat mindent. Az autokrata polgármester (*Stohl András* alakítja remekül) uralkodása, az Énekerzsinek átkeresztelt tanítónő tragédiája, egykori iskolai osztálytársa, Kristóf atya (*Eperjes Károly*) ellehetetlenítése hamar kijózanítja az osztályvezető főorvosból körorvossá lett Stephanust. Szembesül azzal, hogy nem számít semmi, ami érték. Ami tiszta. Ami jó.

A film vége ugyanolyan drámai, mint az eleje. Énekerzsi, Kristóf atya, asszisztens Marika sorsa megpecsélődik, ahogy Stephanus doktor küldetése is. A film indítása a magyar egészségügy, a film vége az emberi kapcsolatok kilátástalan drámája: az emberi élet értékeinek lepusztítása, a gonosz intrika elsodró ereje mindent visznek.

Szabó István film remeke mindenkinek üzen. Üzen az ér-

telmiségnek, üzen az egyházaknak, üzen a lassan elbutuló és érzéketlenné váló társadalomnak. A film szelíd eszközökkel sokkol. Mert sokkoló, hogy az egoista agresszoroknak áll a világ. Tönkretelhetnek tehetséges és jóra való embereket és közösségeket. Nem számít semmi, csak az előljáró hatalmi érdeke. Ha útban van bárki, eltakarítják. Nem kell hozzá a jog eszköze sem: elég megalázni, hazugságokat terjeszteni, hogy feladjuk. Nagy kérdés, hogy felszámoljuk-e elkötelezett tenni akarásunkat, vállaljuk-e mindennapos küzdelmeinket? Szabó István – aki saját emberi drámájának miéértjére is ad választ a filmben – nem üzen optimistán. Hacsak azt nem, hogy mindig akadnak, akikre számíthatunk, még ha vesztesek is vagyunk. Persze ez sovány vigasz.

A Zárójelentés erős társadalomkritika napjaink Magyarországról. Ahol lassan mindenki besá-

rozódik. Ahol egyre nehezebb tisztának maradni. A Zárójelentés nagyon jól megcsinált film. Izgalmas forgatókönyvvel, modellezhető magyar történettel. Kitűnő karakterekkel, zseniális alakításokkal, fantasztikus színészi játékkal. Az epizodisták is a magyar színművészet legnagyobbjai: *Andorai Péter* pár mondatos állomási Öregembere, *Bálint András*, *Szirtes Ági*, *Böröcsök Enikő*, vagy *Csákányi Eszter* is fantasztikusak. Bár Szabó István *Udvaros Dorottyára* írta

Kép: <https://port.hu>

Stephanus feleségének szerepét, Udvarosnak idegen volt a karakter. Mint ahogyan a *Klaus Maria Brandauer* által alakított Staphanus – még ha Szabó István Mephisto óta legkedvesebb színésze – szerepét inkább Cserhalmi Györgyre szabták volna. Az Énekerzsi alakító *Kerekes Éva* nagyszerűen hozta a figurát, mint ahogyan Stephanus anyját alakító *Csomós Mari* is kiváló.

Koltai Lajos operatőr képei a szokásos Oscar-díjas színvonalon készültek, önállóan is megálltak volna, kitűnő a filmzene (*Pacsay Attila*) és a jelmez (*Szakács Györgyi*). A film érdekessége, hogy a filmrendező *Sándor Pál* az egyik producere és csodaszép forgatási helyszíne: Zebegény. Magyarország zárójelentését láttuk...

Varga Zsolt

PROGRAM -MUSTRA

Az esztergomi Keresztény Múzeum Erdélyi Zsuzsanna gyűjteménye 2020. április 1-től újra nyitva áll az érdeklődők előtt. A vallásos élet tárgyait bemutató, „*Begyűtt Jézus a házamba*” címet viselő kiállítás a Szent Adalbert Központ II. emeletén közelíthető meg a bazilika felőli oldalkapun és a főbejáraton. Bővebb infó: <https://www.keresztenymuzeum.hu/>

*

XI. Országos Fazekasmester Találkozóra kerül sor 2020. április 3-5. között Naszályon. A szervezők kiváló programokkal, kiváló mesterekkel és alkotásaikkal várnak minden érdeklődőt Naszályra, a művelődési házba. A kísérő folklór programban a megye és a település tehetségeit vonultatják fel. A rendezvényen idén sem kívánnak belépőt szedni, azzal a nyilvánvaló céllal, hogy így minél több emberhez közelebb tudják vinni a népi kultúrát és ősi mesterségünket, a fazekasságot. Bővebb infó: <http://www.naszaly.hu/>

*

Változatos témájú irodalmi estek indulnak a budapesti Várkert Bazárban. 2020. április 21-én 19.00 órától Petőfi Sándor-estet tartanak *Dés László* zeneszerző, dzsesszzenész, *Geszti Péter* dalszövegíró, énekes, reklámszakember, *Háy János* író, *Mohai Tamás* színművész közreműködésével. A 2020. április 27-én 19 órától kezdődő est pedig a szerelemről, a szabadságról, az érzelmekről, a tekintetekről, a boldogságról, a simogatásról, a szemekről és a pillanatokról szól majd. Többek között Kosztolányi Dezső, József Attila, Csáth Géza, Szép Ernő, Nemes Nagy Ágnes, Kiss Judit Ágnes, Tóth Krisztina verseit *Bodrogi Gyula*, *Kovács Patrícia*, *Máté Gábor* színművészek fogják tolmácsolni. 2020. április 29-én 19.30 órától Szabó Magda-estre kerül sor; a közönség *Gajdó Delinke* színművész szereplésével ismerkedhet a néhai neves író műveinek, életének, családjának, hitének, hivatásának érdekes fejezeteivel. Bővebb infó: <https://varkertbazar.hu/>

*

Dísznövény Szakkiállítást és Vásárt rendeznek a Budai Arborétumban (1118 Budapest, Villányi út 29-43.) 2020. április 24-26. között. Az ország minden részéből érkező kertészek, növény- és virágárusok, termelők, „zöldítő” vállalkozások és természetközeli dizájnerek, az igényes, zöld környezet és fenntartható életmód kialakításához nyújtanak inspirációt, ötleteket és a megvalósításhoz szükséges kertészeti és design termékeket az érdeklődőknek. Bővebb infó: <http://budaiarboetum.szie.hu/>

- kz

A SZOCIÁLIS MUNKÁS SZAKOS HALLGATÓK ÍRÁSAI ELÉ

Mit jelent a szociális munka? Milyen a jó szociális munkás?

Milyen az a társadalom, amelyben a munkáját végzi? Kik azok, akikkel és akikért dolgozik?

Milyen problémákkal szembesül, és milyen megoldási stratégiái vannak?

Vannak-e speciális „szociális munkás helyzetek”, helyek és módszerek?

Annak ellenére, hogy a Wesley János Lelkész-képző Főiskola (WJLF) szociális munka szakán tanuló hallgatók nagy része már dolgozik az ágazat valamely részterületén, sokan akár már évtizedek óta, ezek a kérdések mégis újra meg újra felbukkannak a képzés keretében. Ez az a szak, ahol a tapasztalati és az elméleti tudás szerves egésszé állhat össze. Ahol azt tanulják meg a hallgatók, hogy nincs lehetetlen helyzet, ahogy nincs végképp elveszett ember sem. Mindig van egy utolsó utáni szó, mozdulat, lehetőség. És ezt sokszor épp a szociális munkás személye, az ő szaktudása jelenti.

Ez egy látszólag teljesen profán szakma, amelyre akár egyéni, akár közösségi szinten bármelyikünknek szüksége lehet az élet egy adott pontján. Amikor valami elakad, nem tudunk egyedül továbblépni, külső vagy belső okok miatt beszűkül az élet, a lehetőségek elfogyni látszanak. Minderre valószínűleg nagyobb az esély, ha valaki szegény, képzetlen, hátrányos helyzetű, marginalizált, illetve diszkriminációval sújtott társadalmi csoport tagja. A szociális munkás azonban nem pusztán azért dolgozik, hogy érvényt szerezzen a rászorulóknak jogainak, nem csak a függő helyzetek felszámolását próbálja elősegíteni felszabadítással és hatalommal való felruházással. És főként nem elvont térben és időben mozog. A szociális munkás területe

az élet, a hétköznapiak, a piac, a busz, az utca. Az egész közösséggel dolgozik: felelősség, egymás tisztelete, a közösség építése ugyanúgy célja, mint az elakadt, nehézségekkel küzdő, egyedül nem boldoguló egyén egészen konkrét és kézzelfogható segítése.

Azt írtam, látszólag profán szakma a szociális munka. Profán, amennyiben mindennapi, hétköznapi, a világ része. Ám éppen ebben a magától értetődőségében rezonál mindarra, ami – egy hívő felfogása szerint – Isten terve az emberiséggel. A beszűkülő horizontok újra kiszélesedhetnek. Ahogy a zsoltáros írja: „*tágas térre állítottad lábamat*” (Zsoltárok 31,9). A Biblia egy lehetséges értelmezése szerint épp ez az, amit Isten folyamatosan elvégezne bennünk, ha hagynánk. Szabadítása, törvényei, melyek a társadalmi igazságosságot és a befogadást, elfogadást célozzák, mindenki számára nyitott szövetsége, igazságossága, könyörületessége, irgalmassága a Tórától kezdve hangsúlyosan jelen vannak. Sokunk olvasási, értelmezői tapasztalata szerint ennek az üzenete hatja át az Ó- és az Újszövetséget is.

Így azt gondolom, nem pusztán azért érdekes tanórai keretek között is beszélgetni a szociális munka szakon a Biblia üzenetéről, mert történetesen egy egyház fenntartásában álló, teológiai képzéssel is foglalkozó főiskolán vagyunk, hanem

óráról órára a szakma számára valóban releváns kérdések kerülnek elénk, sokszor élénk párbeszédet generálva. Akár Izrael törvényeivel foglalkoztunk, akár Sidrák, Misák és Abdenégó „polgári engedetlensége” a téma, vagy Sifrá és Púá, a lázadó bábák, esetleg egy zsoltár, egy evangéliumi példázat – például az irgalmas samáriai példázata – vagy Jézus passiója és megváltó műve: ezek mind szorosan kapcsolódnak mind azokhoz a kérdésekhez, amelyekkel a hallgatók a képzés és a munkájuk során szembesülnek.

Természetesen ezek a problémák a teológusokat, lekipásztorokat is foglalkoztatják, hiszen a küldetésük, ha úgy tetszik, rokon a szociális munkások hivatásával. Így lett például világméretű hatású a múlt században Dél-Amerikából induló felszabadítás-teológiai mozgalom. A biblia magyarázók számára ez nem egy újabb elméleti módszer lett a sok közül, hanem azt jelentette: az egzisztenciális, a papok, a teológusok nyitottak arra, hogy valóságosan is találkozzanak a szegényekkel, a marginalizáltakkal, és részt vállaljanak a felszabadításukban. Nem pusztán a bibliai szövegek megértése volt a cél, hanem hogy ezek segítségével változtassanak a szociálpolitikai status quo-n. Törekvéseik során azok a szövegek kerültek előtérbe, melyekben a szabadítás gondolata egyértelműen felfedezhető: új hangsúlyokat kapott Jézus és a társadalom peremére szorult emberek kapcsolata, az Exodus, az Illés-ciklus, a prófétai társadalomkritika és a zsoltárok szegény-kegyessége. A zsoltárok értelmezése során izgalmas, hogy a kutatók sem tudják eldönteni, hogy a Zsoltárok könyvében a zsoltárt jegyző „szegény” egy gazdagokkal szemben álló „szegény-párt” tagja vagy egy sajátos kegyességi irányzat (*Armenfrömmigkeit*) képviselője, sőt az sem pontosan eldönthető, hogy a zsoltár gazdasági vagy spirituális szegénységről beszél. Ám az idő múlásával egyre tágabb lesz az értelmezési horizont, és bárki

(egyéni vagy közösségi szinten), aki fenyegettségnak volt kitéve, „szegényként” tekinthetett magára. Így vált a fogság utáni zsidóság önértelmezése szempontjából központivá a fogalom. Míg végső soron a „szegény” minden olyan ember vagy csoport megjelölésére szolgálhat, akik ellenséges hatalmaknak kiszolgáltatva azok áldozataivá válnak. Ugyanezek a szegények azok, akik az Úrhoz kiáltva megszabadulhatnak, reménykedhetnek az igazságuk érvényre jutásában, a társadalmi igazságosságban, a jogaik visszaállításában, ahogy például paradigmátikus módon megjelenik a 9–10. zsoltárban: „*Pedig te látod a vészt és a bánatot, rátekintesz, és kezeden tartod. Rád bízhatja magát a gyámoltalan, az árvának te vagy a segítője. (...) A szegények kívánságát meghallgatod, Uram. Megerősíted szívüket, feljűk fordítod füledet, véded az árva és elnyomott ügyét, hogy ne hatalmaskodjék többé senki a földön*” (Zsoltárok 10, 14–17).

Fontos tehát a felszabadítás teológiája számára, hogy nem pusztán elméleti, de gyakorlati segítséget is nyújtson a szegények mint a mindenkor gazdasági, társadalmi, politikai erőknél kiszolgáltatottak számára, megadva a lehetőséget arra, hogy kilépjenek az „áldozat” passzív szerepéből. Így kívánván eleget tenni küldetésének, hiszen ez nem az egyház, hanem Isten „opciója a szegényekért” (ahogy a felszabadítás-teológia írásmagyarázói elnevezték). És még ennél is továbbmegyek. Az egyház, a mai kereszténység kérdése nem az, hogy gyakorolja-e az „opciót a szegényekért”, hanem hogy képes-e a szegényekkel való azonosulásra. Képesek vagyunk-e az Exodusból megtanulni, hogy Isten egy egész társadalmi rétegre, az Ó szegényeire vonatkozó közbeavatkozása néven nevezi a rendszerszintű elnyomást, és nem a szegénység enyhítése a célja, hanem a rendszer megváltoztatása, a rossz keretektől való brutális kiszakítás, a kivonulás, melyet még a haszonélvezői sem tudnak igenelni a pusztában,

mégis, az elnyomó keretek felszámolásán túl a tejjel-mézrel folyó föld ígérete, a bevonulás is hozzátartozik. Képesek vagyunk-e a Deuteronomiumból, amely nem pusztán a szegénység felszámolását célzó törvényeket tartalmaz, hanem a politikai-társadalmi struktúrák szintjén mutat rá a hibákra és feladatokra, meghallani a felszólítást a testvériségre, a kölcsönösségre, a szolidaritásra, megértjük-e, hogy az Istentől kapott feladatunk, hogy testvér-barát-felebarát legyünk a jövővény, az idegen, a marginalizált, az elakadt, a hatalom vagy az erőszak áldozata számára?

Azoknak, akik hívőként forgatják a Bibliát, mindezek egzisztenciális kérdést jelentenek. Ám számomra különösen érdekes, hogy a „profán” szociális munkás képzés hallgatóiban, akik

sokszor akár ateistának vagy agnosztikusnak vallják magukat, és akár évtizedek óta vagy még soha nem jártak templomban, milyen érzékeny és értő közönségre lelnek ezek a szövegek. Annyit szoktunk kérni az órai jelenlétén kívül, hogy írjanak egy dolgozatot egy tetszőleges, szabadon választott bibliai szakasz és a szociális munka kapcsolatából. És bizony sokszor olyan dolgozatok érkeznek be, amelyeket szakmai kérdéseiken túl személyesen is megérintenek. Ezekből a dolgozatokból fogunk a következőkben hónapról hónapra válogatni, hogy ne pusztán a fióknak készüljenek, hanem az Élet és Világosság olvasói is találkozhatnak azokkal a gondolatokkal, amelyek ezeken az órákon a Szentírás alapján megszületnek.

Verebics Petra

MEGHALT ERNESTO CARDENAL

Március elsején, 95 esztendősen elhunyt Ernesto Cardenal (sz. 1925. január 20.) baloldali, Nobel-díjra jelölt nicaraguai pap, költő, volt kulturális miniszter. Az egyházi tanítást a társadalmi igazságosság követelésével párosító latin-amerikai felszabadítási teológia egyik vezéralakjának számított.

Cardenallal II. János Pál pápa 1983-as nicaraguai látogatásakor nem volt hajlandó kezét fogni, megtagadta, hogy megáldja, sőt rendkívüli szigorral kioktatta. 1984-ben szolgálatából is felfüggesztette, mert 1979-től 1987-ig a szandinista kormány kulturális minisztere volt. Az akkori katolikus egyházfő úgy vélte, politikai szerepvállalása összeegyeztethetetlen papi hivatásával. Ferenc pápa tavaly februárban rehabilitálta a nicaraguai papot.

Ernesto Cardenal gyönyörű verseket írt, egyike volt a legelismertebb nicaraguai költőknek. Műveit mintegy 20 nyelvre fordították le, tevékenységéért az elmúlt években számos díjjal jutalmazták.

Elbűvölő a szegények körében írt *A solentinamei evangélium* c. könyve. (A solentinamei szigetek a nagy kiterjedésű Nicaragua-tó egyik festői szépségű szigetcsoportja. Ernesto Cardenal itt, az egyik szigeten épült templom tövében alapította meg 1965-ben katolikus kolóniáját, ahol a helybeli parasztoknak és halászoknak evangéliumot hirdetett, és a felolvasott passzusokat a hívőkkel együtt vitatta meg.) Iványiné Sinka Magdolna is lefordította a 22. zsoltár című költeményét.

A híres-hírhedt kép, melyen II. János Pál megrója Cardenalt.
(Fotó: Pinterest)

HÍRMOZAIK

„A sokak által Hitler pápájának tartott XII. Piusz pápaságáról szóló dokumentumokat tett elérhetővé a Vatikán levéltára. XII. Piusz 1939 és 1958 között volt római pápa, és a legtöbben arról ismerik, hogy tanácsadói bátorítása ellenére sem emelt soha nyíltan szót a náci Németország vagy az olasz fasizmus bűnei ellen, és a Holokausztról sem beszélt, holott minden bizonnyal tudott a megsemmisítő táborok létezéséről is. A dokumentumokhoz több mint 150 szakértő kért hozzáférést, de a levéltárban egyszerre csak 60 fő kutathat. A levéltár vezetője szerint a XII. Piuszsal kapcsolatos dokumentumokba először a római zsidó közösség képviselői, az amerikai Holokauszt Múzeum és az izraeli Jad Vasem képviselői tekinthetnek bele...” (Forrás: 444.hu, 2020. március 1.)

*

„Róma üres utcáin sétált Ferenc pápa 2020. március 15-én, vasárnap. Mindenféle előzetesen bejelentés nélkül kelt útra, hogy gyalog keressen fel két templom régi járványellenes kegytárgyát. Az egyházfő minimális testőri kísérettel előbb a Salus Populi Romani bazilikában, majd San Marcello al Corso-nál lévő keresztnél imádkozott. A Vatikán közlése szerint Ferenc pápa a járvány végéért, a betegekért, családjaikért, és az egészségügyi dolgozóikért, valamint a még nyitvatartó boltok alkalmazottaiért imádkozott.” (Forrás: index.hu, 444.hu, 2020. március 15.)

*

„Arról még nem esett szó, hogy mi lesz a hajléktalanellátással. Ez azért érdekes kérdés, mert csak Budapesten több ezer embert látnak el a szolgáltatók. Másrészt a hajléktalanszállókban rengeteg ember zsúfolódik össze, nagy a fluktuáció, a higiénés körülmények nem a legjobb, ami ideális terep lehet egy vírus terjedésének. Arról nem beszélve, hogy a hajléktalanok között eleve sok az idős, rossz egészségügyi állapotú ember. Tehát olyanok, akikre a koronavírus leginkább veszélyes lehet. Beláthatatlan következményei lehetnek, ha egy hajléktalanszállóra bekerül a vírus.” (Forrás: index.hu, 2020. március 20.)

*

„Szíriában március 15-én megkezdődött a háború tizedik éve. Ennek a háborús évtizednek már több mint félmillió halottja van, és aminek következtében több millió embernek kellett elmenekülnie. A második világháború óta ez a legnagyobb humanitárius válság a világban... A humanitárius válság olyan teher, ami az egész nemzetközi közösségre ránehezedik. Gondoljunk csak a nőkre és a gyerekekre. Az ártatlanok lemészárlása zajlik, bántalmazzzák őket, erőszakot tesznek rajtuk, megcsónkítják, megkínózzák őket, tengerbe vesznek, éhen halnak, megfagynak, harcolni kényszerítik őket, gyermekkorban kiházasítják őket. Kétféle gyermek nem tud iskolába járni. Szíriában fennáll a veszély, hogy egész generációk vesznek el, a fiatalok elvesztése pedig olyan, mintha bombát dobta volna a társadalomra. Ezek a gyerekek, ezek a nők nincsenek a harcban álló felek ellen, sem mellettük, ők az egész emberiséghez tartoznak.” (Forrás: magyarkurir.hu, 2020. március 20.)

Barabás Dénes, 55, orvos (hobbyfotós), Marosvécs

Nehéz megfogalmazni, hogy milyen egy jó fotó – természetesen szükséges hozzá technikai ismeret, jó fókusz, megfelelő fényerő és jó kompozíció. Egy nagyon jó témát is el lehet rontani, ha ezek nincsenek meg. Ezért meg kell tanulni a szabályokat, de a technikai tudás nem minden. A mai rohanó világban le kell kissé lassulni és rácsodálkozni a környezetünkre, a részletekre. Ugyanakkor szerencse is kell, hogy jókor legyél jó helyen. Ansel Adams szerint „a fényképen mindig két ember van. A fényképész és a néző.” A képen benne van a fotós lelke, gondolkodás- és látásmódja, és ezt igyekszik megosztani másokkal. Egy jó fotó soha nem hagy közömbösen, mondanivalója van, érzelmeket vált ki, akár az szépet, akár az élet árnyoldalát mutatja.

MEGKÉRDEZTÜK

MI VÁLTOZOTT A KORONAVÍRUS (COVID-19) FELBUKKANÁSA ÓTA?

Borsányi Katalin, szakmai vezető, MET idősoththonok, Magyarország

Szinte nincs, ami ne változott volna meg... A kialakult helyzetre senki és semmilyen módon nem volt felkészülve és mai napig csak az események után futunk...

Az első intézkedések egyikeként az intézményekben megtiltottuk a látogatást, majd a lakók kijárását is. A lakóink egy része állapotából kifolyólag már nem képes tájékozódni a világ dolgai felől, de azt, hogy valami nagyon megváltozott, ők is érzékelik.

Összességében a szigorú szabályok közzé szorított életet a lakók, a munkatársak és a hozzátartozók is nagyon fegyelmezetten tudomásul vették, és alkalmazkodtak a kialakult helyzethez. Mindenki minden módon távolságtartásra kötelezett, ami szociális területen korábban elképzelhetetlen lett volna. Az érzelmi életükhöz, kiegyensúlyozottságukhoz hozzátartozott a mindennapi érintés, ölelés. Korábban mind a hozzátartozók, mind a munkatársak részéről ilyen módon is megkapták a törődést.

A hozzátartozókkal való kapcsolattartás lakóink idős kora és folyamatosan csökkenő, korlátozott képességei miatt jelentősen akadályozott. A telefont nem nagyon hallják, a digitális világ idegen számukra. Mindezek ellenére érezzük a lakók és a hozzátartozók részéről a bizalmat, ami nagyon nagy felelősséget ró ránk, jogosan félünk attól, hogy bármilyen elővigyázatosak vagyunk, nem tudjuk megvédeni Őket.

Az első intézkedések után a kisgyermekes anyukák kiestek a munkából. Mérlegelni kellett, hogy a koruk és/vagy egészségi állapotuk miatt veszélyeztetett munkatársakat hogyan tudjuk otthoni munkavégzéssel megóvni. Az egyébként is túlterhelt, mindig kevés létszámmal küzdő intézményekben ez további átszervezéseket igényelt. Miközben minden dolgozónak a magánéletét is át kellett szerveznie, mivel mindenkinek van kit féltetnie otthon is!

Az életünkbe bekúszó folyamatos félelem mellett a napi 25-30 fertőtlenítő kézmosás már nem okoz gondot...

Stéphane, rendőr, Párizs, Franciaország

Nálunk március 14-től az élelmiszer üzletek és patikák kivételével minden zárva, 17-én pedig részleges kijárási tilalmat rendeltek el: csak határozott indokkal lehet a lakóhelyünket elhagyni. Jelenleg én is otthon tartózkodom készenlétben, további utasításig. Fura érzés kihagyni a reggeli kocogást, ami legalább 30 éve és legalább heti háromszor része az életemnek.

Sokat gondolok azokra a sportolókra, akik az olimpiára készülnek/készülnének, mert az ő szintjükön már egy hét kihagyás is nagyon sokat vesz vissza a teljesítményükből, és a folyamatos felkészülés most sajnos a világ sok országában momentán lehetetlen, ráadásul a tokiói játékok megrendezésének időpontja is kétségesé vált.

Mindennek ellenére azt gondolom, hogy ha mindenki kellő önfegyelemmel és türelemmel vállalja ezt a néhány hét bezártságot, az nagyban segíthet leküzdeni ezt az abszurd rémálmod, ami most sajnos a valóság.

Herbert van Daalen, adományszervező, Hulp Oost Europa, Hollandia

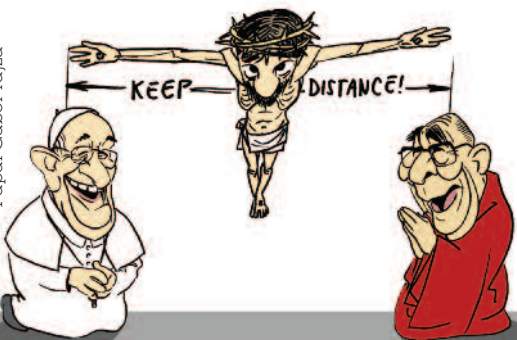
Március 17. óta otthontól dolgozom. Hiányoznak a személyes munkatársi kapcsolatok. Skype-on szoktunk egymással beszélni. Ma (hétfő estén) éppen a heti megbeszélésünket tartottuk ilyen módon. A vezetőnk elolvasott egy szakaszt a Bibliából, aztán imádkoztunk együtt. Értetek és a szolgálatotokért is imádkoztunk. Isten áldjon meg benneteket!

Stephanie LeVan, nemzetközi oktatási igazgató, Charleston Southern University, Egyesült Államok

Jelenleg itthonról dolgozom. A diákjaimat online tanítani nagy kihívás, mert néha mindannyiunknak gondja van az internet sávszélességével. Viszont hálás vagyok azért, hogy egyáltalán van internet ezekben a napokban, és így kommunikálni tudok a világ minden táján élő hallgatóimmal az otthonomból. Ez egy kis fény a nehéz napok során.

VALLÁS KORONA IDEJÉN

Pápai Gábor rajza

HÍRMOZAIK

„A Rio de Janeiro-i Megváltó Krisztus szobrát rendszeresen fényfestik különböző tematikával – legutóbb a koronavírus-fertőzéssel küzdő országok zászlóit vetítették rá. Braziliában is szedi áldozatait a COVID-19 koronavírus, az első elhunytat Sau Paolóból jelentették, aki egy 62 éves cukorbeteg és magas vérnyomású férfi volt. A Rio de Janeiro-i börtönben négy koronavírusos fertőzsgyanús esetet találtak a fogvatartottak között.

A fertőzötteket végül visszakisérték a saját cellájukba, mert máshol nem tudták elhelyezni őket. A dél-amerikai országban jelenleg 529 esetet és 4 halottat tartanak nyilván.”

(Forrás: szemlelek.net, 2020. március 19.)

* * *

„Olaszországban a legsúlyosabb a koronavírus miatti helyzet Európában, március 18. szerdáról 19. csütörtökre 5322 új beteget és 427 halottat regisztráltak, az országban pedig már 3405 halottja van a járványnak, több, mint a járvány kiindulását jelentő Kínában.

A koronavírusról leginkább sújtott olasz városok egyikében a krematórium nem bírja a terhelést.

Az olasz egészségügy az összeomlás szélén, a kórházakban megfelelő eszközök nélkül, túlhajtott orvosok és nővérek próbálják felvenni a harcot a járvánnyal.

Bergamóban már szinte minden kórházban kénytelenek a folyosón is elhelyezni a betegeket, mert nincs hely, a halottak szállításához pedig már a katonaság segítése kell.”

(Forrás: index.hu, 2020. március 20.)

INTERJÚ

„A LEGFONTOSABB, HOGY HA SEGÍTSÉGRE VAN SZÜKSÉGED, TUDD, HOL TALÁLOD”

– Beszélgetés Sylvain Leser francia fotóművésszel

IM: Mitől jó egy kép?

SL: Egy olyan fotográfus vagyok, aki festő szeretett volna lenni. Ami fontos egy kép szempontjából, az az, hogy a lelket, szívet és szemet egyesítve az igazsághoz közelítsen. Attól jó, hogy valamilyen érzelmet kelt bennünk.

IM: Miért nem lettél festő?

SL: Tízéves koromban kezdtem el rajzolni, jól ment. Azonban nehéz gyerek voltam egy nehéz családban. Tizenegy évesen csúnyán megsérültem, amikor átmentem egy ablakon. Egy évig nem tudtam használni a jobb kezemet. Véget ért a sport, befejeztem a rajzolást is. Addigra viszont szenvedélyesen foglalkoztatott a fotózás is, mert a nagybátyám, Gilles Caron¹ híres riporterként tűnt el, és mítosszá vált minden fotóriporter számára.

IM: Hogyan tűnt el, és milyen ember volt?

SL: Személyesen nem igazán ismertem, hároméves voltam, amikor történt. Emlékszem, az eltűnése hírének napján anyám zokogott a tévé képernyője előtt. Tudta, hogy nem fog visszajönni. Hasonlítotam rá, anyám gyakran keverte a nevünket. Ez nagyon zavart.

Nemrég filmet rendeztek a nagybátyám tiszteletére. Elmentem megnézni, fontos volt számomra. A film szép, és sok képet mutattak, amit a családom még sohasem látott. Ott volt a képernyőn, a hangja a szívemig hatolt. és tényleg nagyon hasonlítotam rá annyi idősen. Ő volt a képes haditudósítás úttörője Franciaországban. Néhány év alatt vált a legjobbra, leggyorsabbá, a legjelentősebbé. Többedmagával lényegében megalapította ezt a mesterséget. Riportjai meghozták a dicsőséget az egyik legnagyobb sajtóügynökségnek, a Gammának. Az újsághírekből előre megjósolta, hol fog háború kirobbanni. Nagyon mélyen érintették az akkoriban történtek: a rettenetes biai éhínségről elsőként készített képei bejárták a világot, ott volt 1967-ben Móse Dajánnal a Siratófal előtt, járt Észak-Írországon, 1968 májusában Párizsban Daniel Cohn-Bendit leghíresebb fotóját készítette, mondhatjuk, ő volt a fotózás James Dean-je.

Fényképezte Vietnám legszörnyűbb csatáit, végül 1970-ben, harmincévesen Kambodzsában tűnt el. A feleségét és két kislányát hagyta hátra.

Az algériai háború idejére esett a katonai szolgálata, ám szenvedélyes pacifistaként megtagadta, hogy harcoljon, ezért pár hónap fogságra ítélték. Civil ejtőernyősként gyűlölte a háborút. Nagyon rövid idő alatt halhatatlan művet alkotott, több százezer fotóval. Gyerekkoromban viszont inkább nehézséget jelentett, hogy hasonlítok rá. Anyám túl gyakran szólított Gilles-nek.

¹ https://fr.wikipedia.org/wiki/Gilles_Caron

Csak 2000-2001 körül kezdtem találkozgatni korábbi barátaival, és terepriportokat is készítettem, ekkor tudtam rendezni magamban a vele kapcsolatos identitásproblémámat. A háborús fotóriporterek legnagyobbika azt mondta: jobb vagy, mint a többiek, Sylvain, folytasd. Ennyi elég volt, abba is hagytam ezt a típusú fotózást, mert úgy éreztem, elértem a kellő szintet, és a saját életemmel, a testvéreimével és a családoméval kellett foglalkoznom. Nem volt időm háborúba menni.

IM: Nehéz gyerekkorról beszéltél: ez miben állt?

SL: Szüleim 1929-ben születtek. Négy gyermekük közül én voltam a legkisebb, 1967-ben érkeztem. Apám hiányzott a család életéből, estig dolgozott, anyám volt otthon velünk, vezette a háztartást. Tele voltak szeretettel, de anyám folyton szorongott, apám meg nem sok pszichológiai érzékkel rendelkezett. Mindent megtettek, amit tudtak, és szerencsére alkalmam volt rengeteg szeretettel velük lenni, amikor meghaltak.

IM: Édesanyád miért szorongott?

SL: A második világháború alatt a családot szétválasztották: anyám és Gilles az anyjukkal, a bátyja és a húga az apjukkal maradtak. Gilles tíz évvel fiatalabb volt, és anyám az anyaság minden aggodalmával és szorongásával foglalkozott vele, maga is gyermekként.

IM: Apád mit dolgozott?

SL: Biztosítással foglalkozott egy állami szervnél. Nem voltam rá büszke, 33 éves koromig nem bocsátottam meg neki, haragudtam rá, és részben megvettem.

IM: Miért?

SL: A lelki és érzelmi távolléte miatt: úgy volt ott, hogy nem volt ott. Elvégezte a munkáját, gondoskodott rólunk, de hiányzott a közös játék, a figyelem, az útmutatás. A korkülönbség miatt is lehetett, hiszen majd 40 éves volt, amikor születtem. Talán durva szavak, de igazak: pszichológiai szempontból abban az időszakban egy abuzív anyáról, és egy távollévő apáról beszélünk. Az anya teljesen birtokba veszi a családot, és az apa ráhagyja, hogy elfedje: nem tesz eleget apai szerepének. Tehát a hiányára, távollétére reagáltam haraggal.

IM: A testvéreid hogy élték meg mindezt?

SL: A nagyobbik bátyám drogdíler volt, nem kifejezetten rossz ember, inkább intellektuális típus. Többször utazott Indiába, és nem élt otthon, mert kirakták. A nővérem is hamar elment, és a sorsa elég rosszul alakult, mert bár nem drogozott, egy alkalmi kapcsolata miatt AIDS-es lett.

Ketten maradtunk a másik fivérémmel. Focizás helyett a kábítószerrel játszottam. 12 évesen kóstoltam bele a heroinba először, 14 évesen már intravénásan lőttem magam. Titokban tartottam a szüleim előtt. Időről-időre loptam, a rendőrségen töltöttem az éjszakát, és Párizs leglerobbantabb negyedeiben lógtam, pincékben, drogtanyákon, elhagyatott épületekben.

IM: Ezt hogy lehet titokban tartani?

SL: Egyszer elmentem egy pályaválasztási tanácsadásra, ahol elmondtam, hogy fotós iskolába szeretnék menni. A szüleim mindent megtettek, hogy megakadályozzák, mert nagyon hasonlítottam a nagybátyámra, és anyám féltett, hogy az ő sorsára jutok. Ezt nem bírtam elviselni, így elmenekültem otthonról. Nem tudtak visszatartani, beletörődtek, hogy az életem házon kívül zajlik. Aztán 13 évesen a szomszédaink megkínóztak és megerőszakoltak. Senkivel nem tudtam erről beszélni, és nem bíztam többé a felnőttekben. Ebben az évben végleg kimaradtam az iskolából, és a könyvekbe menekültem.

Az otthon maradt testvérem megbolondult, skizofrén és drogfogyasztó lett, időnként bántalmazta a szüleinket. Hogy megállítsam, olykor megvertem. Gyakran jártak nálunk a rendőrök és a mentők. Végül elvettek a családomtól. Voltaképpen a hivatalnok, aki így döntött, megmentette az életemet. Moïse-nak (Mózes) hívták, feketebőrű volt, és dadogott.

IM: Vannak jó emlékeid a gyermekkorodból?

SL: Néha bicikliztem apámmal, olykor horgásztunk is együtt, meg nyáron kis hajóra szálltunk a tengeren. És igen, szerettem anyámat, mindennél jobban. De gyakran én magam váltam kis szülővé, enyém lett a felnőtt szerepe az otthoni erőszakos válsághelyzetek kezelésében. Túl nagy teher ez egy fiatal számára.

IM: Tudtál valaha ezekről beszélni a szüleiddel?

SL: Igen, anyámmal főleg, de már nem akartam őket hibáztatni azért az időszakért, amikor például megerőszakoltak. 16 évesen dolgozni kezdtem, közben végig drogoztam, egészen 18 éves koromig, a kötelező katonai szolgálatig. 19 évesen elhagytam Párizst, hogy elmeneküljek a drog elől, és Izraelben kötöttem ki. Nemzsidóként is tárt karokkal fogadott az az ország. Sokat tanultam ott a bizalomról, szeretetről, szinte újjászülettem. Meglepő módon kábítószermentes életet éltem, és öt évig dolgoztam egy kibuchban, Ein-Gediben, a Holt-tengernél.

1991-ben a barátnőmmel együtt visszatértem Franciaországba, és fák gondozására szakosodtam. Hamarosan súlyos alkoholistává váltam. Egy idő után orvoshoz mentem, és anonim alkoholisták, majd kábítószeresek összejöveteleire kezdtem járni. A programjaik segítettek talpra állni. Közben meghaltak a bátyáim: a drogdíler én találtam meg egy karácsonyestén, másikuk, a skizofrén, vonat elé vetette magát. Ebben az időben visszaestem a kábítószerbe és az alkoholba, de tovább kerestem a szeretetet és Istent az összejöveteleken, és meg is találtam. 2001 szeptembere óta vagyok teljesen tiszta.

IM: Miért pont azóta?

SL: Öt évig állandóan visszaestem, mindenféle okból: ha jó, ha rossz történt. Mégis, amennyire tudtam, tovább jártam a gyűlésekre. Nem adtam fel. Nem hinném, hogy előre dönthetünk a tisztává válásunk dátumáról; inkább az történik, hogy egy nap a test már kevésbé bírja, mint a lélek, és elkezd megtörni. Azon a bizonyos estén elmentem egy esküvőre, és addig ittam, míg végül már mozdulni sem bírtam, azt hittem, meg fogok halni. Megkértem egy barátomat, hogy vigyen be a sürgősségre. Onnantól kezdve végigcsináltam egy központban a Minnesota-módszer alapján egy 12 lépésből álló programot². Aztán több mint tíz éven át minden nap gyűlésre jártam. Mivel már elvették tőlem a tudatmódosító szereket, kellettük helyettük ezek a csoportok.

Valójában akkor hagyjuk abba a drogot, amikor már nem tudjuk tovább folytatni, egyben amikor – paradox módon – már nem tudjuk abbahagyni, és fizikailag a kérdés az, hogy életben maradsz vagy meghalsz. Ez adja a végső lökést. Kétségtávol az isteni mentett meg, de abban a pillanatban még nem vagyunk kapcsolatban az istenivel: lelki halottként csak a hiányt érezzük. A függőség a hiány betegsége, és jóval az anyagok használata kezdődik.

² A Minnesota-modell 1950-ben indult Amerikából, egy bentlakásos, több hónapos terápiás program, ami nem csak az egészségügy orvosi ismeretanyagára támaszkodik, hanem eredendően túlnyomó részt (70%) saját élményű, felépülésben lévő önkéntes és/vagy fizetett munkatársakat alkalmaz. (Bővebben: fuggova-gyokmittegyek.hu) A Szerk.

IM: Minek a hiánya?

SL: Mélységes anya- és apahiány. Odáig mennék, hogy egyes dolgok az anya hiányát jelzik, főleg az alkohol, ami orális, miközben a kábítószer fecskendője fallikus, az apa, a hős hiányának szimbóluma. Alapvető sérülést szenvedünk, és azt hisszük, hogy a kábítószer segít ezen felülemelkedni. Egy úrt próbálunk bármi áron betölteni. A függő mintha nem találná a helyét ezen a földön, az életben, hanem azt valahol máshol keresné.

Amikor kábítószereszttem, állandó harcban álltam magammal. Az önpusztítás borzasztó, mert folyton abba akarjuk hagyni, de nem sikerül. Nem vagyunk a magunk ura. Életformává, szükségletté válik a már említett úr miatt. Az akarat maga beteg és fertőzött. Az igazi probléma, hogy nem én irányítom az életemet. Valójában sem a gyógyszerek, sem a pszichiátria, sem a vallás nem elég ehhez, kell valami még erősebb, ami mindezt egyesíti. Azt mondjuk ezekben a csoportokban, hogy egyedül Isten tud rajtunk segíteni.

A leszokás idején Isten vonalban volt számomra minden másodpercben. Elkezdtem imádkozni, mantraszerűen, az első 18 hónapban minden percben. És megtaláltam Istent. A csoportokban ezt Felsőbb Erőnek nevezzük, mert az emberek sokszor elakadnak egy földönkívüli istent illetően. De az ima mechanizmusa segít a kételyek közepette is átprogramozódni. Mondhatni egy spirituális aszkéta programjával ér fel, nagyon gépies. Ha kitartóan gyakoroljuk, akkor egy napon elmúlik a haragunk, és találkozunk az istenivel önmagunkban és másokban. A nemhívók számára egyértelművé tesszük, hogy segítséget kérhetnek, és nem kötelezzük őket semmire, de velük kapcsolatban is Isten³ nevének betűit használjuk: D mint kérni (*demandeur*), I mint ragaszkodni, kitartani (*insister*), E mint meghallgatni, figyelni (*écouter*), U mint használni (*utiliser*).

IM: Mikortól kezdte el Istennel foglalkozni? Otthon beszélgetek róla?

SL: Emlékszem, először 7-8 éves koromban történt meg: egy parkban egyik fája alatt álltam, akkor éreztem meg Őt. „Gyermekei hittél” néztem az eget, hogy az univerzum milyen óriási lehet, és gondolataimban éreztem, hogy kell lennie valakinek... Egyébként protestánsnak születtem, és annak kereszteltek, de egyáltalán nem kaptam vallásos nevelést.

IM: Protestáns? Az Franciaországban nem túl jellemző.

SL: Apám eredetileg református (még korábban kétségkívül zsidó eredetű) családja Elzászból származott, anyám családja pedig skót, így azon a szálon nem meglepő. E gyermekkori élményem után legközelebb a bátyáim halála és temetése előtt, 33 éves korom körül kezdtem el Istent keresni. Az összejöveleteken bátorítottak, hogy bízzuk az életünket egy felsőbb hatalom gondoskodására. Ez a program harmadik szakasza, mindenki szabadon dönthet, nem erőltetnek semmit. Hosszú évek után eljutottam oda, hogy megteszem.

IM: Hibáztattad valaha Istent a sorsodért?

SL: Nem, nem, sosem haragudtam az én Istenemre.

IM : Mi győzött meg arról, hogy bízatsz Istenben, ha korábban senkiben sem bízál?

SL: Először fabrikáltam magamnak egy felsőbb hatalmat, és aztán kezdtem megtervezni a találkozást Istennel. A mindennapi spirituális gyakorlatok során, melyeket az anonimok gyűlésén végzünk, a kulcsszó az, hogy életünket és akaratunkat egy jóindulatú felsőbb hatalomra bízzuk. Mivel

én már évek óta el voltam vágva az univerzum teremtményével való kapcsolattól, az élettől, a jó értelemben vett szeretettől, ezért bizony próbálkoznom kellett a bizalommal. A lelkem megmaradt minden romboló dolog ellenére, erőt adott önpusztító betegségem során is. Meg kellett próbálnom az addigi életformám ellenkezőjét: találkozni azzal, aki valójában vagyok. Megtalálni a legjobb önmagammat. Kutatás és felfedezés volt ez a vér és a hús útján. El kellett hagyni a függőség örületét, és először gyakorlatokkal helyettesíteni: csinálni, és később megérteni. Imádkozni hosszú órákon keresztül, csak azért, hogy kiűzzem azt a Sylvain, akit a függőség őrültté tett. Minden sötét ilyenkor. Elképzelsz egy kis lángot, ami az élet, és táplálsz. Még ha nem is így van, úgy teszel, mintha hinnél benne. Teszel rá egy kis fát, és erővel próbálsz életben tartani. Az elején 99% az árnyék. El kell engedned a fizikai és főleg pszichés és érzelmi sötétséget, talpra állni, és eljutni az 50-50% egyensúlyáig a jó és rossz között. Akkor már nem vagy messze attól, hogy 99% jó álljon szemben az 1% rosszal. Visszafelé kell mászni a lejtőn.

S. Leser: Önarckép

Azt javasoljuk a csoportba érkezőknek, hogy ne adják fel, mielőtt a csoda megtörténne. A függőség rabszolgáinak vissza kell venniük a döntés jogát, hogy felnőnek vagy meghalnak. Alázatosnak vagy megalázottnak lesznek. Ha az életemet magamra bízom, akkor garantált a bukás, mert a betegségem tagadja, hogy beteg volnék. Meg akar ölni. El kell határolódnom tőle minden szempontból, és ez túl nagy falat egy ember számára. Így hát kell valami, ami erősebb nálunk. Akkor aztán újjászületésről beszélhetünk.

IM: Ha valaki a tiédhez hasonló, nehéz helyzetbe kerülve hozzád fordul, hogyan segítesz?

SL: Minden ember különböző, és ezer módon lehet átadni a gyógyulás üzenetét. Sokan mondták a gyűléseken, hogy azért járnak oda, mert hallották, amit mondtam. Nem vagyok biztos, hogy ezek a saját gondolataim voltak, talán csak megismételtem valamit, amit én is úgy hallottam egy korábbi gyűlésen. Nem tudhatom pontosan, a másiknak mire van szüksége... Amit tudok: nem erőltethetjük, hogy az emberek meghallgassanak bennünket. Könnyebb olyanoknak segíteni, akik már keresnek valamilyen megoldást, és ott várakoznak a kórházak, börtönök folyosóin. Amíg a páciens be nem vallja magának, hogy segítségre szorul, semmit sem tehetünk. El kell jutnia a szakadék széléig, és választani az élet és a feltámadás vagy a gyötrelmes halál között.

A mondat, ami mindig segít szakmailag és lelkileg, ahányszor megoldást keresek valaki számára: nem az a fontos, hogy mindent ismerjek és tudjak, a lényeg, hogy tudjam, hol található az, akire szükségem van. Segíteni kell az embereknek, hogy tudják, mire van szükségük, és mit kell legelőször helyrehozniuk. Az alkoholisták, akik leteszik a poharat, tele vannak szegénnyel és büntudattal; nekik az önbecsülésüket kell megtalálniuk először, és a felelősségvállalás módját.

Amit most mondom neked, azt talán nehéz lesz hallani, de csak egy példa: van, akinek azt mondom: ne menj többet prostituáltakhoz! És lehet, hogy egy másiknak azt: talán prostituáltakhoz kellene menned. Nincs előre lefektetett szabály. A legjobb a példaadás. Ehhez adhatom a

3 Franciául „Dieu”. A Szerk.

magam energiáját, és valamit, amiben hihet: találkozok egy másik anonimmal, akinek sikerült egy napja vagy tíz éve absztinensnek lennie. Azt mondja magában: én is ilyen akarok lenni, mint ő. Ezt az azonosulást nem érhetjük el egy pszichológussal, egy pappal vagy egy bíróval. Egy ázsiai közmondás szerint ha meg akarsz érteni egy betegséget, akkor ne az orvost kérdezd, hanem a beteget, mert neki van tapasztalata. Végül mindent, ami jó lehet egy ember számára, azt ajánlom neki.

Néhány éve már nem dolgozom túl sokat sem a kórházban, sem a találkozók keretén belül, mert az utca szegényei elvették minden időmet, és egyszerűen oda mentem, ahol a leghasznosabb vagyok. De őrzöm a „kísérő keresztapa” státuszát, teljes szívvel azok mellett állok, akik pszichésen szenvednek, a legtörekényebbek, a skizofrének mellett, bármi történjék is. Ők az én választott családom, és én is az vagyok némelyikük számára.

Ha az üzenet átadásához a gyűlés a legjobb hely, akkor mindent meg kell tenni, hogy oda vonzzuk az embereket – akár több nyilvánosság és reklám segítségével. Keltsünk vágyat az emberekben, hogy élni akarjanak, és megszabaduljanak a függőség láncaitól!

IM: Téged ki kísért?

SL: Már 15-16 évesen kigondoltam, hogy találok magamnak vezetőket. Tudtam, hogy léteznek bölcs apák, fehér szakállú nagyapák, tiszteletre méltó ősök. Egész életemben őket kerestem. Találkoztam jó nevelőkkel, egy nagyon jó pszichológussal a kórházban, akihez 18 évig jártam analízisbe, de szerencsére a mindennapokban is vezetőkre, új testvérekre, apákra, nagyapákra leltem.

Óriási bizalomhiányom okán szilárd és kivételes példaképeket kerestem, úgyhogy a végén kevés jóindulatú és bölcs kiválasztott maradt. Főleg a bölcsesség volt fontos, mert elsősorban arra volt szükségem, hogy a férfi mivoltomat állítsam helyre. Olyanok segítettek ebben, mint Iványi Gábor, vagy Peruban például egy hallatlanul karizmatikus személyiséggel találkoztam. Egy katolikus pap szintén sokat segített, és egy trinitárius lelkész, akivel egy évig dolgoztam, hogy meg tudjak szabadulni egyik legnagyobb gyengeségemtől, a haragtól, attól az érzéstől, amit születésem óta túl nagy helyet foglalt el bennem.

Találkoztam egy antropozófus orvossal is, és elmerültem Rudolf Steiner írásaiban. Nem köteleztem el magam egy valláshoz vagy módszerhez sem, minden felszabadított. A kedvenc mondatomat így fordítottam magamnak: segíts magadon, az Isten is megsegít. Kelj fel, és járj. Ha egy helyzet rossz, akkor mozdulj, hagyd el azt a helyet. Így aztán rengeteget utaztam, és útközben találkoztam azokkal, akik valamilyen üzenetet hordoztak számomra.

Vannak a segítő csoportban a „keresztapák” vagy „vének”, akik segíti az újakat. Az enyém a franciaországi anonim kábítószerezések csoportjának alapítója volt. Öt évbe telt, hogy segítséget kérjek tőle. Havonta egyszer találkoztunk, hogy hozzákezdjünk a felszínre kerülő problémák megoldásához. Már az első naptól én is segítettem másoknak, mert ez nekem is segített. Próbáltam utat mutatni szenvedő embereknek a saját tapasztalataim alapján, közel kerülni hozzájuk, alkalmazkodni, megérteni az elsődleges szükségleteiket, és abban motiválni őket, hogy találjanak megoldást ök maguk.

Ennek ellenére egy magányos farkas maradok. Nem szeretek egy csoporthoz vagy doktrínához tartozni. Ellentmondásos, mint az élet: szükségünk van másokra, miközben fontos, hogy teljes mértékben önmagunk maradjunk.

IM: Megbocsátottál azoknak, akik megerőszakoltak és megkínóztak? Lehetséges ez egyáltalán?

SL: A megbocsátás a kulcs mindenhez. Meg kell bocsátanunk önmagunknak, hogy áldozatok voltunk, és többé nem szenvedni az érzelmi tehertől azok felé, akik rosszat tettek velünk. Ők csak emberi lények, akik betegek vagy bolondok. Beszennyeztek, de nem törték meg a lelkemet, ami egyedülálló és szent mag, egy menedék, és minden erőm forrása. Sokféle terápia kellett éveken át, hogy megszabaduljak a bűntudattól, ránézzek a sebeimre, és képes legyek szembenézni a támadóimmal is gyűlölet nélkül. Egy időben sokat szenvedtem; rettentő haragomban félkézzel meg tudtam volna ölni őket. Az kellett, hogy megbízható emberekkel és más volt áldozatokkal beszélhessek erről. Mielőtt mindez felszínre került, a seb kezelhetetlen volt; egy gyilkos lapult bennem, aki megszállottja volt a bosszúnak, a megtorlás törvényének. Miután letettem életem problémáinak fekete bőröndjét, felszabadultam.

IM: Miért beszélsz ilyen nyíltan magadról és az életedről?

SL: Megértettem, hogy nem tudom megváltoztatni a dolgokat, segíteni az embereket, ha közben megtartom a falaimat. Egyedül a példa, a hasonlóság adhat kedvet és többé-kevésbé tudatos vágyat, hogy kövessük az üzenetet hordozóját. A szó gyógyít, a szó felszabadít. .

Láttam olyanokat érkezni a gyűlésekre, akik hallottak valamit a tévében vagy a rádióban. Ha senki nem beszél a tabu témákról, akkor a szenvedőknek többé nincs reményük. Fontos ki- és elmondani a dolgokat. Hogy ez kinek, mikor és hogyan segít, azt nem tudom pontosan. Hallgatni, és nem tenni bizonyosságot, annak semmi értelme.

IM: Visszatérve a fotózáshoz: hogy kezdted el végül? Mely témák érdekeltek?

SL: Az első fotóim izraeli emlékek voltak, hogy megmutassam a barátoknak és a családnak, merre jártam. Aztán 33 éves koromig faápolóként sokat fényképeztem a fák tetejéről. Sosem akartam, hogy a munkám hasonlítson másokéra, ösztönösen csináltam. Akkoriban sokat utaztam, fényképeztem, és próbáltam értéket csempészni abba, amit láttam.

Jártam Kambodzsában is, ahol a nagybátyám eltűnt. Emlékszem a dzsungel neszeire, a kabócák fülsüketítő hangjára: azt képzeltem, egy pillanatra érzékelem, mit hallhatott ezen a helyen, ahol meghalt. De 33 éves korom óta már nem őt keresem az utazásaim során, hanem a magamban lévő ismeretlent fedezem fel.

2001-ben volt egy szép publikáció a Geo magazinban, majd, mint említettem, abbahagytam a fényképezést, hogy új választott családommal, az alkoholistákkal, a drogfüggőkkel foglalkozzam. 2009-ben aztán elhatároztam, hogy semmi mást nem fogok csinálni, csak ezt, intenzíven, és a képeim bizonyóságtételekké váltak Franciaország hajléktalanjairól, India szegényeiről. Ezeket önszorgalomból készítettem, csak mert azt éreztem helyesnek, hogy beszéljek a nyomorúságról.

IM: Van valami különleges módszered, amikor fotózol? Például Indiában elég közeli, intim képeket készítettél az utca embereiről. Hogyan bíztak meg benned ők vagy éppen a hajléktalanok?

SL: Úgynevezett széles látószöggel dolgozom. Ez azt jelenti, hogy nagyon közel megyek az adott személyhez, de sikerül visszahelyeznem őt a közegbe, amelyben él. Pár méterre vagyok tőle, és nem ellopom a képet, hanem előtte és utána időt töltök az illető személlyel. Gyakran hajnalban kelek, hogy szép fény legyen és nyugalom. Sokat sétálok a városok utcáin a készülékkel a nyakamban. Délután hosszan sziesztázom, aztán ismét kimegyek a naplemente lágy színei miatt.

A szabály talán annyi, hogy sok időt töltök az emberekkel. Szeretem viszontlátni őket néhány év

S. Leser: Henri

IM: Nem nehéz ennyi szenvedéssel találkozni? Hogyan kezeled?

SL: Valószínűleg a halálos unalmat kockáztatnám azokkal, akiknek a története nem érint meg. A szalonokat, a partik világát ismerem, de hosszú ideje tudom, hogy haszontalanok és hamisak. Igen, néha kemény, de csak egyszer találkoztam igazán nagy nehézséggel. *Henri*, akit sokat fényképezek olyan alagutakban él, ahová senki sem menne. Nincs semmije, csak a pokol, már 40 éve. Mély barátságot kötöttünk, és egyszer súlyos beteg lett. Gondoskodni kellett róla, különben élve ették volna meg a patkányok. Szörnyű volt, mert semelyik szervezet nem akart a környékre menni. Nagyon nehéz volt közben tartani az ügyet, haragudtam a társadalomra, és azokra, akiknek az a mesterségük, hogy segítsenek. Lehetetlen helyzetnek tűnt, de találtam segítséget, mert botrányt rendeztem.

Egyébként valóban sokat nevetünk, sírunk, bármilyenek legyenek is a körülményeink. Ezekon a helyeken az emberek legalább igaziak, és legalább történik valami érdekes.

IM: Van valami, amit még sosem fényképeztél, és szeretnéd megtenni?

SL: Nem, azt hiszem, már mindent lefényképeztem, és semmi sem hiányzik. Már az egész világot a keresőmben fogtam. Mostanában egy rendezővel dolgozom, aki a képeimet felhasználva készít filmeket, mondhatjuk, én vagyok a szólista, ő a zenekar.

IM: A nővéreddel van kapcsolatod? Vagy valakivel a vérszerinti családobdól?

SL: Corinne nagyon súlyos HIV beteg volt, és jelenleg mellrákkal küzd. Normandiában él, egy csodálatos befogadó családban. Kapcsolatban állok azokkal, akik gondozzák. Sajnos nem foglalkozom annyit vele, amennyit kellene. Tudom, hogy hiányzom onnan, de egy időben az egész családomat én vittem a vállaimon, és nem nevezném rózsás időnek. Hamarosan meglátogatom. Vannak unokatestvéreim, de senkiben nem bízom annyira, hogy megosszam vele az életemet.

IM: Neked van családod?

SL: Az én társam Suzanne, aki svéd, és egy igazi szent, mert elviselt engem mindezen évek alatt. Izraelben találkoztunk, és már 31 éve vagyunk együtt. Macskáink vannak, úgy kezeljük őket, mintha a gyerekeink volnának (nevet).

IM: Hogyan telnek az ünnepeid?

SL: Még kicsi koromban egyszer fölkapaszkodtam, hogy kinyissam a nappali ajtaját. A redőnyön

elteltével. A hajléktalanok és a szegények nem mozognak túl sokat, ugyanott találom őket. Elmegyek, hogy meghallgassam a híreiket. A bizalom abból fakadhat, hogy engedélyt kérek tőlük. Elmondom nekik, hogy ez a történelem számára készül. A nehéz időket élő embernek mindig figyelemre van szüksége. Nem is vagyok igazi újságíró, aki távol tartja magát az „információ forrásától”, hogy ne változtassa meg a helyzetet, és a lehető legsemlegesebb maradjon. Én nagyon is részt veszek benne, ha tudok segíteni valakinek. A fotózás egyfajta eszköz a más emberekkel és a magammal való találkozáshoz, a kíváncsiság és a szenvedély a hajtóerőm.

beszűrődő hajnali fényben ott állt egy csodaszép karácsonyfa. Később kemény időszak jött az életemben, és többé nem létezett örömteli ünnep számomra. Ez inkább olyan pillanat, amikor a szenvedéseim fokozódnak. Ezért kialakítottam egy saját szokásrendszert: absztinens társaimmal találkozom, ők az új családom. A másik lehetőség, hogy az utca embereivel töltöm, a hajléktalanok szenvednek legjobban, mert őket sosem becézgették a szüleik. Csináltam nekik meglepetéseket is, miközben aludtak, tettem melléjük csokoládét, cigarettát, hogy hajnalban megtalálják az ajándékokat.

Amikor nagyon rosszul mentek a dolgok, egyszer (még 10 éves sem voltam) elmenekültem otthonról. Reggel az utcaseprő meglátott, miközben aludtam a hidegben. Betakart egy takaróval, párnát tett a fejem alá, és ott hagyott egy narancsot, egy almát meg egy üveg vizet, ez nagyon meghatott.

Azt sem feledek, hogy tíz éve, egy napon, szinte véletlenül megjelentem nálatok Budapest külvárosában, és nagyon sok szeretettel fogadtatok. Apád az asztalnál megkérdezte, hány éves vagyok. Mondtam, hogy éppen aznap, április 11-én töltöttem be a 43-at. Akkor hirtelen mintegy varázsütésre minden átalakult körülöttem: egy nagy örömnappal kerekedett. Ez velem addig soha életemben nem történt meg.

IM: Szabad ember vagy? Boldog?

SL: Szerencsés vagyok, mert nagyon sok életpasztalatot szereztem, és ez minden bizonnal szabadság; de vajon valóban szabad-e az ember a szabad akaratával? Mindig van egy fizikai határ, ami pedig a lelket illeti: annak ellenére, amit átéltem, a lelkemet nem erőszakolták meg.

Boldog? Ez nagy szó – nem vagyok boldogtalan, inkább így mondanám, megszoktam a szomorúságomat. Szükségem van a nevetésre, gyakran, az élet minden kis vitájában, veszekedésében, a legrosszabb esetekkel kapcsolatban is azt mondom, hogy meg kell próbálni gondtalanul nevetni. Most például itt este nyolc óra van, kimentem az erkélyre, hogy érzelmekkel telve megtapsoljam az ápolókat⁴, majdnem forró könnyek között, mert ha az ember kegyetlen is tud lenni, én azért szeretem.

IM: Mi az élet értelme?

SL: Hogy éljünk, próbáljuk a legjobbat kihozni magunkból. Felelősek vagyunk mindenért, ami velünk történik. Meg kell próbálni a lelkünket táplálni, szeretni, és bízni.

IM: Van valami az életedben, amit szeretnél még elérni?

SL: Nem tudom, mi lesz az emberiséggel, és min kell a gyerekeknek átmenniük. Mi vagyunk az utolsó generáció, amelynek hatalmában áll változtatni talán valamit a bolygón. Folytassuk tehát harcunkat az utolsó leheletünkig.

Azzal kapcsolatban, amin életemben keresztülmentem, elmondhatom, hogy már valóban meghaltam és feltámadtam. Többször leállt a szívem, súlyos betegségeken estem át, amelyekbe majdnem belehaltam, és amelyeket csodás módon túléltem. Bármikor elmehetek, azt hiszem, készen állok rá, és úgy érzem, már megmentettem a lelkemet.

Amit kívánnék, az az, hogy amikor meghalok, ne szenvedjek túl sokat, mert már eddig is rengeteget szenvedtem. De tudom, hogy ezt nem én fogom eldönteni.

⁴ A koronavírus miatt lett szokás, Magyarországon is minden este megtapsolni azokat, akik a munkájuk miatt a legveszélyeztetettebbek. *A Szerk.*

*Koléner Anita, 41,
költészetes referens (hobbifotós), Budapest*

Ami nekem tetszik, egyáltalán nem biztos, hogy másnak is élményt nyújt. Ez egy fotóra pláne igaz. Sosem szerettem a keretekbe foglalt meghatározásokat, hogy például legyen aranyfotós, vagy ne vágjam le a fotózott alany fejből. Miért is ne? Ha én a közlendőmet úgy érzem átadhatónak, a bennem lévő folyamatok éppen ezt diktálják, akkor számomra a fotó általi mondani-
való akkor és éppen úgy születik meg, a pillanat műve. Egyes fotósok megjegyezték, ha nem tartottam be a képszerkesztési „szabályokat”, ugyanakkor nekik is tetszettek a képek. Miért? Mert ki-váltott valamilyen érzést, élményt, emléket. Szerettem megmutatni a valóságot, az emberit, nem elkendőzni azt, ami fáj, de megmutatni a sötétségen is a világoosságot. A fotó egy jó eszköz erre, mert szükséges láttatni...

Az egyik fotókiállításomon egy tucat emberrel óráig beszélgettünk a szociófotóimról, a különféle hátrányos helyzetű csoportok életéből kiragadott apró pillanatokról szóló képek hatására. Az eszmecsere közben felmerült a szociális munka, a segítség minden kis szelete, és ahogy egyre mélyebben mentünk ennek bugyraiba, rájöttem, miért is szeretek fotózni. A képek hatására mindenki azt vitte haza, hogy tehet-e valamit rászoruló embertársaiért?

ÜZENET

„MINDANNYIAN IDEGENEK VAGYUNK...” (GÖRÖGORSZÁGBÓL)

Dorotheusz püspök Szírosz szigetéről figyelmeztette a görög keresztényeket, hogy a kereszténységet, a görög kultúrát nem a szerencsétlen menekültek fenyegetik, hanem csakis az, ha a keresztények elhagyják a kereszténységet, és nem fogadják be az idegeneket. Kimondta azt az igazságot, amit még sohasem láttunk ilyen szép megfogalmazásban: a Szent Történet legtöbb nagy alakja (elsősorban maga Jézus) migráns volt, és a keresztény szellemiség migráns szellemiség. Idézet a beszédből:

„Még ha furcsának vagy merésznek tűnik is, amit mondok, keresztény hitünk és életünk hitelességének próbaköve az, hogyan viselkedünk az idegenekkel. Mindannyian migránsok vagyunk ebben a siralomvölgyben, száműzöttek mennyei hazánkból, ahova visszatérni igyekszünk. 'Nincs itt állandó hazánk, hanem az eljövendőt keressük' - írta zsidó honfitársainak Pál apostol.

'Nem vagy polgár, hanem utazó és jövevény. Ne mondd azt: Ez és ez az én hazám. Senkinek sincs hazája. A haza odafönt van' - tanácsolja Aranyszájú Szent János.

Mindannyian idegenek vagyunk ezen a földön, és az első Idegen maga Jézus! ...

Az Isten megszületett emberként egy városban, ahol szent Anyja és annak férje idegenek voltak, még szobát sem találtak maguknak, és

ő istállóban született. Azután migráns lett, és családjával együtt Egyiptomba menekült, hogy Heródes ne tudja megölni őt, s ott József egészen biztosan munkát keresett, mint vendégmunkás. Amikor felnőtt, Idegenként vándorolt Izrael egész földjén, és nem volt hol lehajtsa fejét. Végül honfitársai megmenték őt, mint egy idegent, és idegeneknek, a rómaiaknak adták át őt.

Így lett Jézus sokszorosan a nagy Idegen, és sohasem értettük meg Őt. Nem lett 'a miénk', keveseket kivéve, akiket a társadalom mindig is, és most is 'lélekben szegényeknek' tart. Azután ez a nagy Idegen elküldte tanítványait 'minden nemzethez', azok idegenbe szakadtak, idegen országokban tanították az embereket, s legtöbbjüket idegenek ölték meg, mint idegeneket, és idegen földbe temették őket.

Ábrahám migráns volt, Krisztus migráns volt, a próféták migránsok voltak, az apostolok migránsok voltak, a keresztény szellemiség migráns szellemiség...

És mi, mit csinálunk ma?"

(Forrás: <https://www.iefimerida.gr/news/203615/rapsima-mitropolit-syroy-kata-hristianon-eimastoi-metanastes-kai-o-iisoys-itan>; Magyar szöveg: Dr. Perczel István interpretációja)

HÁZUNK TÁJA

FELHÍVÁS SEGÍTŐ SZÁNDÉKÚ EMBEREKNEK

Kedves ismerős és ismeretlen Jóbarátaink, Támogatóink és Híveink!

A koronavírus okozta rendkívüli helyzetben szeretnénk arra hívni mindannyiukat, hogy egymást támogatva nézzünk szembe ezzel az egész világot érintő fenyegetéssel.

Egyházunk, a MET és segítő szervezetünk, az OKE a rendszerváltást megelőző idő óta van jelen a magyar közéletben és ismert kiterjedt szociális szolgálata. Most **szükségünk van önkéntes segítőkre és anyagi támogatásra** is ahhoz, hogy ezt a munkánkat végezhessük.

Várjuk kedves önkéntesek jelentkezését az info@metegyhaz.hu e-mail címen. Aki elhivatottságot és bátorságot érez magában ahhoz, hogy akár oktatási illetve gyerekfelügyeleti, informatikai, egészségügyi, akár a szociális, illetve az ezt kiszolgáló, szállítási, ügyintézési, takarítási és egyéb munkákban részt vállaljon, kérjük jelentkezzen.

Felelős szervezatként azt kérjük azonban, hogy a 65 év feletti támogatóink, illetve aki egyéb okból kiemelten veszélyeztetett csoportba tartozik, **MOST NE JELENTKEZZEN**.

Azok számára, akik telephelyeinken végeznek majd munkát, a megfelelő védelmi felszerelést biztosítani fogjuk. Akik kiszállításban lesznek segítségünkre, őket felkészítjük az érintkezésmentes kézbesítésre, és őket is ellátjuk a megfelelő védelemmel.

Célunk, hogy a segítséget a lehető legtöbb helyre eljuttathassuk, ezért kérjük jelzésüket is arról, ha valahol önmagáról gondoskodni nem tudó személyt találnának. Ez esetben kérjük, szintén az info@metegyhaz.hu-ra írjanak, illetve reggel 8 és este 18 óra között a +36 70 529 3911-es, este 18 és reggel 8 óra között pedig a (+36-1) 577-05-00-ás telefonszámon is jelentkezhetnek.

Aki anyagiilag segítené munkánkat, kérjük, az alábbi bankszámlaszámra tegye meg:

Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség

OTP Bank 11708001-20520380

EUR számla:

Kedvezményezett neve, címe: MO-I EVANGÉLIUMI TESTVÉRKÖZÖSSÉG

1086 Budapest, Dankó u. 11.

Számlaszám, IBAN: HU71 11763086-15996886-00000000

Számlavezető bank neve, címe: OTP Bank Nyrt.

1054 Budapest, Báthory u. 9.

Devizanem: EUR

BIC (SWIFT) kód: OTPVHUBB

Kérjük a megjegyzés rovatba írják, hogy: KRÍZIS

SZOMBATI LEVÉL

Minden héten fontos esemény a Bibliaolvasók Baráti Köre tagjainak a szombat délelőtt. A zsinagógiai rend szerinti témákkal ismerkedünk otthon egész héten (vagy legalább péntek este). A Biblia aktuális szakaszához kapcsolódó gondolatainkat cseréljük ki egymással és Iványi Gáborral szombatonként. Színesítik Mózes öt könyvét a folyamatosan tovább olvasott Tanak (Ószövetség) könyvek.

Most Jób könyvéből Elihú beszédeit (32,33) kezdtük megbeszélni. Közösén idéztük fel, a szöveget, felváltva olvasva, és a végén egyikünk részletesen beszámolt a téma kapcsán megkeresett érdekes részletekről.

Elihú utoljára szól, Jób három barátja után. Az akkori illem szerint fiatalabb ember csak akkor szólalhatott meg, ha egyenesen megkérdezték, vagy utoljára, ha már az idősebbek beszéltek. A zsidó nevek sokszor „beszélnek”. Elihú neve fordítható „szószátyárnak” is, és legközelebb megvitathatjuk majd, mennyire jellemző ez órá.

„Én még fiatal vagyok, ti pedig öregek. Ezért hátrahúzódtam, és félttem elmondani nektek, amit tudok.”

A mi beszélgetéseinknél nincs szabály, csak tisztelet egymás véleménye iránt. Sokfelől közelítettünk ahhoz a kérdéshez, hogy mikor szólaljon meg az ember. Létezik-e támogató hallgatás, építi-e a közösséget, ha valaki megismétli más véleményét. Érdemes-e hangot adni az árnyalatnyi eltéréseknek?

Messzire jutva a bibliai témától napi vonatkozások is mindig előkerülnek.

A közelgő Purim örömmünnp alkalmából „Hámán fülét” (másnéven: Hámán-táska) kóstolgattunk. Az ünnep kapcsán Eszter könyvéből idézte fel Gábor a perzsiai zsidó diaszpóra megmentéséről szóló drámai történetet. Eközben a gonosz Hámán nevének hallatára mindannyian buzgón használtuk az ajándékba kapott, szépen festett kereplőinket. (Hámán füle olyan barackkal, szilvával vagy dióval töltött, falatnyi sütemény, melyet két társunk készített.)

Várjuk a következő szombati találkozásunk örömét!

BI

SZEMÉLYI JÖVEDELEMDADÓ 1%-ÁNAK FELAJÁNLÁSA

Hogyan és mikor ajánlhatom fel személyi jövedelemadóm 1%-át? Az 1% felajánlása csupán néhány percet és gondos odafigyelést igényel.

Egyházunk és intézményeink köszönik a tavalyi felajánlásokat, talán mondanunk sem kell, mennyire nagy segítség minden forint. Visszatérő kérdés egyházunk esetében, hogy az elektronikus felület nem fogadja el a 0444-es technikai számot. Noha emiatt (és egyházunk megvont státusza miatt) évek óta pereskedünk, a jogsértő döntést nem vonták vissza. Ezért arra kérünk minden jószándékú embert, hogy *amennyiben a MET-nek ajánlaná fel az 1%-ot, ezt papíron és postai úton tegye meg*. Bízunk benne, hogy küzdelmünk kedvező eredménnyel zárul majd, és akkor az egyelőre visszatartott támogatásokat (melyeknek viszont nyoma marad) pótlólagosan megkapjuk. Fáradozásukat, sokféle támogatásukat ezúton is szívből köszönjük!

NÉHÁNY FONTOS TUDNIVALÓ

Ha Ön egyéni vállalkozó, a 2019-ről szóló szja-bevallásának és rendelkező nyilatkozatának benyújtási határideje február 25. volt.

Ha a NAV készíti el az Ön adóbevallását:

- ha ügyfélkapun keresztül, online felületen készül az adóbevallás, akkor a NAV által küldött adóbevallás ellenőrzése során ne feledkezzen el rendelkezni adója 1%-áról! Önnek két gombnyomás, a nélkülöző embereknek viszont kézzelfogható segítséget jelent, ha megadja valamelyik intézményünk adószámát. *Határidő: május 20.*
- ha postai úton érkezik az ellenőrzendő bevallás, akkor a visszaküldött dokumentumhoz mellékelje az adószámunkkal kitöltött rendelkező nyilatkozatot, melyet itt lehet letölteni. *Határidő: május 20.*

Ha könyvelő közreműködésével, illetve saját maga készíti el az adóbevallását:

- ha ügyfélkapun keresztül online készíti el az adóbevallást, akkor a megfelelő részt kitöltve néhány pillanat alatt rendelkezhet az adója 1%-áról. *Határidő: május 20.*
- ha nyomtatott formában, postai úton adja be adóbevallását, akkor a kitöltött rendelkező nyilatkozatot az adóbevallással együtt elküldheti postán, vagy személyesen leadhatja a NAV ügyfélszolgálatán. A rendelkező nyilatkozat innen letölthető. *Határidő: május 20.*

Ha munkáltatója készíti el adóbevallását:

- 2018-tól megszűnt a munkáltatói adómegállapítás, azonban a korábbi évek gyakorlatával egyezően a munkáltatója továbbra is összegyűjtheti az Ön 1+1 %-os nyilatkozatát. Amennyiben munkáltatója útján rendelkezik adója 1+1 %-áról, akkor azt részére *legkésőbb 2020. május 10-éig lezárt borítékban* leadva teheti meg. (Fontos, hogy a lezárt borítékban a leragasztás helyén, továbbá a kísérőjegyzéken rajta legyen az aláírása!) *Határidő: május 10.*

FONTOS, hogy az adóbevallástól függetlenül is rendelkezhet személyi jövedelemadója 1%-áról! A kinyomtatott és kitöltött rendelkező nyilatkozatot tegye egy lezárt borítékba, melyen mindenképpen legyen rajta az Ön adóazonosító jele, a leragasztás helyén az aláírása, és postai úton juttassa el a NAV részére. *Határidő: május 20.*

Egyházunk részére felajánlható 1% (csak papíron és postai úton): Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség, technikai szám: 0444

Letölthető rendelkező nyilatkozat: https://oltalom.hu/wp-content/uploads/2020/01/19-EGYSZA_MET.pdf

*

Oltalom Karitatív Egyesület, adószám: 19010409-1-42

Letölthető nyilatkozat: https://oltalom.hu/wp-content/uploads/2020/01/19-EGYSZA_OKE.pdf

*

Wesley János Lelkészképző Főiskola, adószám: 18056109-1-42

Letölthető nyilatkozat: https://oltalom.hu/wp-content/uploads/2020/01/19-EGYSZA_WJLF.pdf

KÖZLEMÉNY

EGYHÁZUNK KÖZLEMÉNYE A KORONAVÍRUSSEL KAPCSOLATBAN

Kedves Testvéreink, intézményeinkben dolgozó Munkatársaink és a szolgáltatásainkat igénylő Szeretteink!

Teremtő Istenünk és Mennyei Atyánk úgy határozott, hogy most, e történelmi pillanatban megengedi bizonyos vírusok működését. Valamennyien érezzük az ebben rejlő veszedelmeket, de elfogadjuk, hogy szükségünk van felelősségünk fokozottabb ébresztésére is.

Elfogadjuk, hogy országunk hivatalban lévő vezetői hozhatnak az élet megóvása érdekében szabadságunkat részben korlátozó döntéseket is. Minden vitathatatlan határozatot készek vagyunk engedelmesen betartani.

Ugyanakkor elfogadhatatlannak tartjuk az információk visszatartását, a nem teljes körű tájékoztatást, a hamis hírek terjesztését, a hisztériakeltést.

Nem fogadható el annak hangoztatása sem, hogy a koronavírus megjelenése és a migráció között szoros összefüggés van. Felelőtlen és bűnös az a törekvés, amely a jelenlegi helyzetet politikai célokra és egyoldalú álláspont terjesztésére használja.

Elvárhatónak tartjuk, hogy a magyar kormány gondoskodjék a megfelelő készletekről, eszközökről és egészségügyi kapacitásról.

Mindent meg kell tenni annak elkerülésére, hogy a különösen veszélyeztetett társadalmi rétegek (szegénységben élők, kisebbségek, idősek, betegek vagy más, az együttérzésünkre okkal számító csoportok) közül bárki úgy érezhesse, az ő sorsa, az ő helyzete, az ő jogos igénye az élethez és a gondoskodáshoz másodlagos.

Az Egyház élete folyjék akár templomi istentiszteleteken, magánotthonban vagy intézményi keretek között, mindenképpen közösségi élmény. Ugyanakkor nem kívánjuk senkire ráhelyezni annak terhét, hogy a járvány idején gyakorolja-e közösségi hitét, avagy várja meg az alkalmasabb pillanatot, amikor ismét együtt lehet hittestvéreivel. Ezért istentiszteletünket a megszokott helyen és időben változatlanul megtartjuk, ugyanakkor, ahol lehetséges, ott biztosítjuk az online részvétel lehetőségét.

Ha megoldható, megpróbáljuk a kockázatot csökkenteni a korosztályok közötti részbeni elhatárolással. Biztosítjuk, és elvárjuk az elemi fertőtlenítési lehetőségeket. Aki lelki vagy egyéb segítséget kér, arról esetleges karantén esetén is gondoskodunk. A kért szolgáltatásokat készségesen és ingyenesen végezzük. Kerüljük a testi érintkezés és közeledés eddig megszokott formáit is.

Imádkozunk azért, hogy az Úr mihamarabb vessen véget ennek az ítéletes járványnak, ugyanakkor Szentlelke által végezze el valamennyiünk szívében áldásos lelki munkáját is.

Budapest, 2020. március 11.

Iványi Gábor
elnök

A KÉPI GONDOLKODÁS

Descartes közkeletű tévedése, miszerint „gondolkodom, tehát vagyok”, bár jól hangzik, de egyrészt elég jól elvannak, és léteznek azok is, akik szinte nem is gondolkodnak (ez tréfás túlzás, mert valamilyen szinten mindenki gondolkodik), illetve a gondolkodást kissé pontosítanunk kell.

Sokan a fogalmi gondolkodást azonosítják a gondolkodással, míg a képi gondolkodást csak a képzelgéssel. Ám a valóságban nem így van. A filozófusok szerint (akik pedig elég sokat tettek a fogalmi gondolkodás megerősítése terén) a képi gondolkodás történetileg és funkcionálisan is megelőzi a fogalmi gondolkodást. Az agynak is különböző részei látják el a fogalmi és a képi gondolkodást, tehát ez az ember vele született tulajdonsága. A fogalmi gondolkodást lehet fejleszteni, de általában az emberek képi gondolkodása „szériatartozék”. Mivel a nyelv és a gondolkodás között rendkívül szoros kapcsolat áll fenn, ezért az emberek nyelvén érezhető a leginkább, hogy ki mit részesít előnyben: a fogalmi vagy a képi gondolkodást. Meg kell mondanom, nekem sokkal ízeesebbnek, élvezetesebbnek tűnik azok beszéde, akik elsősorban az ősi, a hagyományos képi gondolkodást művelik, mint a fogalmi gondolkodást kedvelők. Sajnos, a bölcsész-képzés ez utóbira helyezi a hangsúlyt, ami eltávolodást hoz létre a képi gondolkodástól.

Hogy a képi gondolkodás az alapvető, az ősi emberi gondolkodás, azt bizonyítja, hogy a természeti népek a képi gondolkodást követik. Erre utalnak az ősember barlangrajzai, az írásbeliség képekkel megvalósult formái, például a hieroglifák, de az egyszerű emberek beszéde is, akik hasonlatokkal, természeti képekkel írják le

a gondolataikat, érzéseiket, a világ törvényszerűségeit. A költészet szintén ide talál vissza a metaforákkal és a képi ábrázolással. A tudománnyal szemben a művészet sokkal inkább a képi ábrázolást követi, a képzőművészetben és a filmművészetben is, noha tettek kísérletet arra, hogy a fogalmi absztrakciókat képekben is megjelenítsék. A legviccesebb az, amikor a filmelemzések során az emberek megpróbálnak a fogalmi gondolkodás eszközeivel megmagyarázni filmeket és képeket, amelyeknek lényege éppen az, hogy nem fogalmiak, hanem képek.

Maga a történetmesélés is az absztrakció, a fogalmi gondolkodás ellentéte. Néha azért monduk el egy történetet, mert azzal közölni akarunk valakiről vagy valamiről egy információt, amit egyébként egy szóval is elmondhatnánk. Van a fogalmi gondolkodásnak, a logikának is létjogosultsága, de az ember alapvetően képekben gondolkodik és érzékel, még ha nem is veszi észre. Erre épülnek a hagyományok, amelyeket nemzedékek adnak tovább, a jelképek, szimbólumok, amelyek képszerűen adnak valami információt, anélkül, hogy tudatosítanánk.

A politikában vereségre vannak ítélve azok, akik nem élnek ezekkel a jelképekkel, mert tudat alatt működnek, és érzelmileg motiválnak. Ilyenek a nacionalista, jobb esetben nemzeti jelképek, amelyeknek a jobboldali pártok nagy mesterei: manipulációra is használják őket. A baloldali és liberális pártok hátránya a sok értelmiségi, akik verbálisan és fogalmilag kiválóan leírják, hogy mit szeretnének, de ezeket képtelenek szimbólumokkal, képekkel megjeleníteni, ezért kevésbé hatásosak.

Beszélhet valaki az alkotmányosságról órákat, akkor sem lesz képes felülmúlni azt a hatást, ha valaki csak egy zászlót meglöbög, amit látnak az emberek. A képiség erősebb, mélyebb nyomot hagy, világosabb megértést ad, amit látunk, mint amit hallunk. Ezért a beszédben is hatásosabb az, aki a képi gondolkodásra hat, és ha el tud képzelni valaki valamit, amit hallott.

A közel-keleti népek is képekben gondolkodtak, a távol-keletiek is, ha csak Kínára vagy Japánra gondolunk. A képek jobban hatnak az érzelmeinkre, mint az értelmünkre, és az emberek többsége, különösen tömegben, érzelmekkel reagál, érzelmileg jobban megfogható, mint racionálisan. Ezért a jó szónoklat és jó politikai beszéd is történeteket mond el, képekben beszél, képi gondolkodásra épít. Nem különben a jó prédikáció, a jó igehirdetés. Sokkal nehezebb megérteni azt, ha valaki a szavakkal és nem a képekkel operál. A Bibliából éppen azokat a részeket nem értették meg jól az emberek, amelyek a fogalmi gondolkodásra hatottak, mint például a hitből való megigazulás. A kegyelmet is képekkel próbálja a Biblia megértetni, amikor Istent Atyának mondja, és a jó Atya tulajdonságain keresztül mutatja be. A tékozló fiú története sokkal többet mond el a sztori alapján, mintha ezt fogalmakkal mondanánk el. A parancsolat is képeket idéz: ne lopj. Megjelenik az ember képzeletében a lopás. Az sem véletlen, hogy Jézus Krisztus példabeszédeket mondott, így szólt a hallgatóságához és a tanítványaihoz, hogy jobban megértsék. Képszerűen adta elő, milyen a jó sáfár. Az özvegyasszony két fillérje szemléletesebb, mintha egy nagy fogalmi előadást tartott volna a témáról. Az ember leginkább belül is képi módon gondolkodik, előbb elképzeleli azt, amit szeretne, utána megteszi. Még a bűn is így működik: előbb van a gondolat, de az nem fogalmi síkon jelenik meg, hanem képekben. A kísértés, a kívánság képeket hoz létre, álmódosztást, képeket, amely megfogva bűnt szül. Ezért mondja Jézus,

hogy aki elköveti a szívében, az már vétkezett, mert a szívében már lejátszódik képekben az esemény, pedig a valóságban még el sem követte azt.

Ezzel is bizonyítja a Biblia, hogy nem lehet a törvényt betartani, mert amikor az ember csak fantáziál róla, az már valóság lesz a szívében, a bensőjében. Ezért nem lehet a cselekedetek által soha megigazulni, mert a legnagyobb képmutatók is vétkeznek, ha máshol nem, akkor a szívükben. Ezért kellett olyan megváltás, amely tökéletes, amely eltörli a bűnt, mert fizetség a világ minden bűnéért, az emberek minden bűnéért. Még azokért is, amiket még el sem követtek. Ezért a törvény vége Krisztus, bűn csak addig volt a világon, amíg törvény volt. A kegyelem időszakában más törvény van, az élet szellemének törvénye, amely képes megtisztítani még az elmét is a bűnös gondolatoktól, képektől, a szívet pedig örökre igazzá teszi. Mindez pedig hit által vehető át.

A hit által való megigazuláshoz is képi gondolkodás kell, meg kell érteni, és képileg el kell képzelni, hogy igaz ember vagyok, tiszta és szent a tökéletes áldozat miatt, a cselekedeteimtől függetlenül. Az sem véletlen, hogy Isten Fiának emberré kellett lennie, meg kellett halnia a kereszten, látnia kellett az embereknek a kínt, a szenvedést, a büntetést, hogy megértsék azt, amit Isten tett, megértsék a megváltást. Fogalmi gondolkodással ez lehetetlen lenne. El kell tudni képzelni. Jézus Krisztus meghalt a kereszten a bűneinkért. Minden bűnért kifizette az árat. Meghalt helyettünk. Eltemették, és feltámadt értettünk, mert nem volt benne semmi bűn, a halálnak lehetetlen volt fogva tartania. Így értjük meg, hogy tökéletes volt az áldozat. Tökéletes a bárány. Minden előkép, az áldozatok, a húsvéti bárány, a képi gondolkodást szolgálta, hogy ezekkel a képekkel megértse az ember, ki a Krisztus.

Gondolkodom, vagyis elképzelek; belül látok, tehát vagyok.

Bartus László

EGYPERCES ÁHÍTAT MINDEN NAPRA

Április 1. szerda

„Így most ti is szomorúak vagytok, de ismét meglátlak majd titeket, és örülni fog a szívetek, és örömtöket senki sem veheti el tőletek...” (János 16,22)

A képet lelki vagy fizikai szemünkkel egyaránt látjuk. Bizonytalanná tesz, ha el-eltűnnek a vonások és a színek, de Jézus azzal bátorítja tanítványait, hogy fontosabb, hogy Ő kísérjen szemmel minket, mint hogy nekünk legyen látható fizikai élményünk. Rád néz, gondol rád, nem felejt.

Április 2. csütörtök

„Akkor [Simeon] karjába vette [a gyermek Jézust], áldotta az Istent, és ezt mondta: Most bocsátod el, Uram, szolgádat beszéded szerint békeséggel, mert meglátta szemem üdvösségedet...” (Lukács 2,28–30)

Az agg Simeon hosszú élete alatt sok mindent látott, de azzal semmi nem érhetett fel, hogy mielőtt eltávozott volna ebből a földi létből, láthatta az üdvösséget megtestesülni egy kicsi gyerek képében. Számunkra is meggyőző az a kijelentés, melyet az üdvösségről az Úrtól kapunk, Jézus Krisztusban.

Április 3. péntek

„Boldog nép az, amely tud neked ujjongani, amely orcád világosságában járhat, Uram!” (Zsoltárok 89,16)

A kép nem élvezhető világosság nélkül. Sőt, tényleg tudunk persze tapogatózni, de nem véletlen, hogy az egész világ teremtése Isten

fényről szóló döntésével és parancsával kezdődik. Boldog nép, boldog ember az, aki ragaszkodik az Úr világosságához!

Április 4. szombat

„Miért mondanák a pogányok: Hol van az ő Istenük? A mi Istenünk a mennyben van, megalkotott mindent, amit akart!” (Zsoltárok 115,2–3)

A teremtett világ számunkra látványban és képekben megragadható. A fű és a lomb zöld, a hajnal és az alkonyat piros, mint a vér, de szép a déli nap aranyló ragyogása, és a közelgő este mély tengerkékje is. Így akarta Isten megalkotni számunkra ezt a kedves világot, melynek gyönyörűsége irántunk való szeretetét sugározza.

Április 5. vasárnap

„Hozsanna a Dávid Fiának! Áldott, aki jön az Úr nevében! Hozsanna a magasságban!” (Máté 21,9)

A nép önfeledt ujjongása festeni való kép: a harsány ünnep talán csak egy múltó pillanat a múlt időben. Mégis fontosak ezek a villanások: üzenet arról, hogy az Úr nem tart távolságot, magasság és emberi szint összeérnek, amikor az áldott Isten kiárasztja szeretetét a teremtményei számára.

Április 6. hétfő

„És monda Isten: Teremtsünk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra; és uralkodjék a tenger halain, az ég madarain, a bar-

mokon, mind az egész földön, és a földön csúszó-mászó mindenféle állatokon.” (1Mózes 1,26)

Isten láthatatlan; bármilyen képet alkotna is róla a gyarló emberi fantázia, az csak gyöngé kísérlet. Egy azonban bizonyos: vannak képek, jelek, amik visszautalhatnak rá. Lehet ilyen az Őt hűségesen követő ember élete, amely azt sugallja, hogy az isteni minta megvalósítható. Tudatosan akard visszatükrözni a megfoghatatlan isteni érték szépségét! Sikerülhet!

Április 7. kedd

„Ne csináljatok magatoknak bálványokat, se faragott képet, se oszlopot ne emeljete magatoknak, se kőszobrokat ne állítsatok fel a ti földetekben, hogy meghajoljatok előtte, mert én vagyok az Úr, a ti Istenetek.” (3Mózes 26,1)

Örök emberi igény, hogy a teremtmény Istennek is felsőbb énje, alkotója, irányítója legyen. A legnehezebb talán azt elfogadnunk, hogy Isten nem panasziroda, vagy az óhajok fogadásának helye – inkább azt várja, hogy teremtményei keressék az Ő akaratát, és legyenek országának polgárai. Nem azt kéri, hogy bálványozzuk Őt, hanem hogy felismerjük valódi érdekeinket.

Április 8. szerda

„Nem a láthatókra nézünk, hanem a láthatatlanokra; mert a láthatók ideig valók, a láthatatlanok pedig örökkévalók.” (2Korinthus 4,18)

Gyakorlat kérdése is, hogy az ember a dolgok mögé tud-e látni, vagy makacsul ragaszkodik az első benyomáshoz. Ne félj, ha készletet érzel arra, hogy megpróbáld betekinteni a láthatatlan valóságba is –azzal a kíváncsisággal, hogy hátha mégis találkozol az örökkévaló és mindenható Istennel, aki szeret és hisz benned.

Április 9. Nagycsütörtök

„Emlékezetessé tette csodáit, kegyelmes és irgalmas az Úr.” (Zsoltárok 111,4)

Nagycsütörtök napján a szomorúság is betölti a szívünket. Mégsem feledkezünk meg a csodákról, melyek gondolatainkat Urunk kegyelméhez és irgalmához kötik. A kép a helyettünk is és értünk szenvedő Férfiről megrendít. Másrészt élő reménység támad a szívünkben, és örökre elvisszük magunkkal ezt a képet hálás szívvel.

Április 10. Nagypéntek

„Boldog ember az, aki az Urat féli, sok örömet talál parancsolataiban.” (Zsoltárok 112,1b)

Gyerekes dolog minden szabályt (parancsolatot) figyelmen kívül hagyni vagy tudatosan megszegni. Van, aki örül, ha felismeri azokat a korlátokat, melyek a gyengébb és figyelmetlenebb ember számára a védelmet jelentik. Isten azt akarja, hogy a tudatos élet örömeivel igyekezzünk hatni egymásra a másik boldogsága érdekében is.

Április 11. Nagyszombat

„Miért rejtőzködsz olyan soká, Uram, kősziklám, szabadító Istenem?” (Zsoltárok 89,47a.27a)

Vannak varázsképek, melyeken egy bűvész valahol egy oda nem igazán illő személyt, jelet, látnivalót rejtett el, és a feladat, hogy ezt a megjelent kép hajlataiban, részleteiben megtaláljuk. Az Úr önmagát, mint rejtőzködő Istent határozza meg, mert azt akarja, hogy keressük. Mi is így vonjuk magunk után azt, akit szeretünk. Én keresem, és Ő keres engem, találkozni fogunk!

Április 12. Húsvétvasárnap

„Fölemelte jobbját az Úr, halleluja, az Úr hatalmasan munkálkodik, halleluja! Hol a tövi-

sed, halál, hol a te fullánkod? Halleluja!”
(Zsoltárok 118,16; Hóseás 13,14)

A halál hatalmas „munka”, s ezzel szemben egyszerre tövis és fullánk is. Az egyik oldalon ennek képi megjelenítése, ami alig látható. Egy kicsi tövis, egy kicsi fullánk és mégsem lebecsülendő. Ha az Úr megjelenik, szinte semmivé zsugorodik mindaz, ami fáj, mindaz, ami reménytelenségbe taszított bennünket... Halleluja!

Április 13. Húsvéthétfő

„Az asszonyokat pedig így szólította meg az angyal: Menjetek el gyorsan, mondjátok meg a tanítványainak, hogy feltámadt a halottak közül, és előttek megy Galileába: ott meglátjátok őt.” (Máté 28,5a.,7a)

Galilea az ismert otthoni táj. Mennyi élmény köti ehhez a helyhez Jézust és tanítványait! Utóbbiak itt indultak el csodálatos útjukra, és ide menekülnek vissza a fővárosból, bukásuk helyszínéről. Ám Jézus maga is tudatosan küldi őket ide, hogy folytassák, amit elkezdtek; hogy a hiba (akár még az árulás is!) javítható legyen, és úgy léphessenek majd tovább a Föld végső határáig. Hétköznapi küzdelmeid terén lásd meg a szent megbízatást, ami életedet egyedülállóvá teszi!

Április 14. kedd

„Áldott a mi Urunk Jézus Krisztus Istene és Atyja, aki nagy irgalmából újjászülte minket Jézus Krisztusnak a halottak közül való feltámadása által élő reménységre...” (1Péter 1,3)

Az élő reménység nehezen megrajzolható, hisz a remény láthatatlan valóság. Láthatatlan, de mégis létező. Biztosan nyilvánvalóvá lesz egy napon, amikor az Úr örökre átadja az enyészetnek a halált.

Április 15. szerda

„Veled van Istened, az Úr, és nem szűkölködél semmiben.” (5Mózes 2,7b)

Az emberek szeretnek panaszkodni és zúgolódni. Semmi sem jó, semmi sem elég, semmi sem megfelelő. Ha ilyenkor azt mondjuk nekik: „de hát nézz körül, és nézz magadra, miben szenvedsz hiányt?” – esetleg szégyenkezni kezdenek. Izrael fiai is így voltak ezzel a pusztában: változatosságra vágytak, kis luxusra, nem az örökös indulásra kész éberségre. Látniuk kellett, hogy mindent megkaptak, ami a teljes élethez szükséges.

Április 16. csütörtök

„Mi pedig nem a világ lelkét kaptuk, hanem az Istenből való Lelket, hogy megismerjük mindazt, amit Isten ajándékozott nekünk.” (1Korinthus 2,12)

Ha zavar is bennünket, hogy nem minden bibliai fogalmat értünk egészen tisztán, mégis sejthetjük az apostol szavai mögött azt a gondolatot, hogy a világtól kapott lélek csak a nyers fizikai valóságot látja vagy láttatja, míg „az Istenből való” Lélek a teljes képet mutatja meg: mindazt az ajándékot, amivel Isten meg akart örvendeztetni bennünket. Miért mondanánk le erről a nagyobb áldásról?

Április 17. péntek

*„Légy erős kösziklám, ahova mindig fölmehe-
tek, melyet segítségemre rendeltél...”* (Zsoltárok 71,3)

A kép, ami az ókori zsidó ember számára nagyon is egyértelmű volt, ez: ellenség üldözi a szegény menekültöt, aki – ha ismeri a tájat – pillanatok alatt eltűnhet a hegyes-dombos vidék oltalmazó kösziklái között és barlang-labirintusában. A világ veszedelmes hely, de van menedék! Isten az, Aki biztonságot nyújthat a számunkra.

Április 18. szombat

„Még a gólya is az égen, tudja költözése idejét, a gerlice, a fecske és a daru is vigyáz, mikor kell megjönnie, csak az én népem nem ismeri az Úr törvényét.” (Jeremiás 8,7)

Fájdalmas, szép kép: a költöző madarak gyülekezése és útnak indulása. Ami mégis vigasztal, hogy tudjuk, amit ők is: a tavasz közeledtével visszatérnek majd, és fészket raknak itt. Mindig pontosan indulnak, és mindig pontosan ugyanakkor érkeznek. Fájó érzés, hogy az élőlény-láncolat magasabb pontján lévő ember kevésbé hallgat jó belső ösztönére, és vonakodik engedelmessé válni az Úr életet jelentő törvényének.

Április 19. vasárnap (Quasimodo Geniti)

„Mint a ma született csecsemők, az igének tiszta tejét kívánjátok, hogy azon növekedjétek az üdvösségre. Halleluja!” (1Péter 2,2)

A mai vasárnap az újszülött feletti, semmihez nem hasonlítható hamvas öröm napja. Festők kedvenc témája, hogy a Madonna szoptatja a kisdedet. Mindannyian „ízleltük” ezt a csodálatos táplálékot, anyánk önmagából adta nekünk az életet, amiben minden tápanyag, vitamin és gyógyszer megtalálható volt. Isten Igéje így tölt el bennünket a lelki növekedéshez szükséges minden szellemi eledellel.

Április 20. hétfő

„Az Úr ezt mondta: Mert őt [Ábrahámot] választottam ki arra, hogy megparancsolja maga után fiainak és háza népének is, hogy őrizzék meg az Úr útját, cselekedjenek az igazságnak és jognak megfelelően...” (1Mózes 18,19)

Az Úr nem véletlenül választotta ki Ábrahámot. Olyan családfőt látott benne, aki készségesen és következetesen tovább ad minden értéket, ami az élethez szükséges, és elvárja majd utódaitól azoknak a gyakorlatban való

megvalósítását. Különösen fontosnak tartja megjegyezni azt, hogy így, Ábrahám páratlan hűsége következtében, az utódok az igazságnak és a jognak megfelelően fogják életüket megvalósítani a mindennapokban. Egyetlen szülő se mondjon le arról, hogy Istentől kapott szentesítés megbízatását a lehető leghatározottabban képviselje a gondozására bízott utódok életében!

Április 21. kedd

„Vigyázzatok, álljatok meg a hitben, legyetek férfiak, legyetek erősek!” (1Korinthus 16,13)

Ez az ige mindkét nem számára útmutatás és felhívás. Egyrészt mindenkinek ügyelnie kell ingatag hite megerősítésére, törekednie arra, hogy a Mester mintáját követve legyen egyenes és egyértelmű a tetteiben, kiállásában. Véleménye és döntései pedig minden körülmények között legyenek határozottak.

Április 22. szerda

„Mert mindnyájan Isten fiai vagytok a Krisztus Jézusban való hit által.” (Galácia 3,26)

Ennek az igének majd minden szava hangsúlyos és fontos. A „mindnyájan Isten fiai” azt jelenti, hogy Istennek nincsenek mostoha-gyermekei, kényeztetett kedvencei, szemben a mellőzöttekkel. Hogy valaki az eleve kiválasztás által minősül-e Isten gyermekének vagy a Krisztus Jézusban való hit által, ez a végeredményt tekintve (és Isten felől nézve) egyenértékű.

Április 23. csütörtök

„Én formáltalak, az én szolgám vagy te, Izráel, nem feledkezem meg rólad!” (Ézsaiás 44,21b)

Az ember – jó esetben – a lényegtelen dolgokat felejt el. Azokat, amik közel vannak hozzá, főképpen pedig azokat, amelyeket ő alkotott, nem engedi át a feledésnek. Hogyan is

kísérthet meg bennünket a gondolat, hogy az Úr megfélelmezett rólunk, vagy akár az, hogy miért fáj valamelyik testrészünk, miért működik vontatottabban vagy kevésbé hatékonyan, mint mások esetében? Nemcsak arról van szó, hogy Ő az Alkotó, s neki ez így megfelel, hanem arról is, hogy így ahogy vagyunk, ezzel az élettel és annak adottságaival szolgáljuk az Urat – ez pedig soha nem marad észrevétlen. A maga idejében jutalmaz majd érte minket.

Április 24. péntek

„Ez pedig néktek a jele: találtok egy kis gyermeket bepólyálva feküdni a jászolban.” (Lukács 2,12)

Nem tévesztettük el a textust: tudjuk, hogy karácsony nem húsvét és pünkösd között van, de abban is bizonyosak vagyunk, hogy ez az ige üzenet az év minden napján. Isten világ-raszoló ajándéka egy olyan képen mutatkozott meg a világ számára, ami mindannyiunkat közel enged magához: kiszolgáltató, védelemre szoruló, az állatok társaságában megjelent kisgyermekként. De hát így teremthet teljes közösség a teremtett világban, mely sóvárogva várja, hogy Isten közelében érezhesse magát.

Április 25. szombat

”Mert újra örömet leli majd az Úr abban, hogy jót tegyen veled, ahogyan örömet lelte atyáidban...” (5Mózes 30,9b)

Nemcsak a régi időkben voltak örömteli, önfeledt, vidám, szép napok. Ha egyszer elmúlik a baj és az ítélet, mint a durva időjárás, az idő újra kiderül, mert Isten megint, mint a hajdani idő szebb napjaiban örülni fog teremtményeinek. Ez a boldogság pedig mindig együtt jár azzal, hogy Ő megtapasztalhatóan érezteti irántunk való szentséges jóakarátát. Noha most nem lenne rá okunk, előre örülünk ennek a fordulatnak, akár a mi földi életünk, akár utódaink idejében valósul meg.

Április 26. vasárnap (Misericordia Domini)

„Én vagyok a jó pásztor...Az én juhaim hallgatnak a hangomra, és én ismerem őket, ők pedig követnek engem. Én örök életet adok nekik...” (János 10,11a.27–28)

A békésen legelésző nyáj és a fölöttük botjára támaszkodó pásztor harmonikus együttese ugyancsak kedvenc témája volt a régi festőknek. Amit csak a hozzáértő tud, az kiderül az evangéliumban rögzített jézusi szavakból: a Jó Pásztor és bárányai között teljes az összhang. A vezető ismeri övéit, azok pedig akár a halál völgyén át is követik, mert tudják, hogy semmi nem szakasztja el őket egymástól. Az út az örökkévalóságban fog majd el.

Április 27. hétfő

„Az ember és a felesége elrejtőzött az Úristen elől a kert fái között.” (1Mózes 3,8)

A Biblia első lapjainak legfájdalmasabb képe ez: sehol nem látjuk az emberpárt, pedig nem ellenség lépett be a kertbe, hanem a Teremtő Isten. Talán azóta rejtőzünk szüntelenül, tiltakozunk és mentegetőzünk, háritunk és egymásra mutogatunk, pedig akinek törvényeit megszegtük, akit fájdalommal illettünk nem azért jön, hogy megsemmisítsen, hanem hogy üdvösségünkről és örök életünkről – ha másképpen is – de mégis gondoskodjék.

Április 28. kedd

„Most tükör által homályosan látunk, akkor pedig színről színre; most rész szerint van bennem az ismeret, akkor pedig úgy ismerem majd, amint én is megismertettem.” (1Korinthus 13,12)

A tükörkép nem helyettesíti a valóságot. És az is biztos, hogy saját arcunkat a tükör sem adja

vissza tökéletesen. Önmagunk számára ez hitkérdés, mert nem tudjuk önmagunkat kívülről szemlélni. Mintha azt mondaná az apostol, hogy egyszer majd ez is lehetségessé válik. Leomlanak a fizika, az optika, a „képészet” falai és törvényei, és mindent tisztán és akadályok nélkül látunk: önmagunkat és a bennünket szerető Istent is.

Április 29. szerda

„De aki belenéz a szabadság tökéletes törvényébe és megmarad amellett, az nem feledékeny hallgató, sőt cselekedet követője lévén, az boldog lesz az ő cselekedetében.” (Jakab 1,25)

Térjünk vissza a tükör példázatához. Mai igénk környezete azt állítja, hogy az ember azért tér vissza újra meg újra a foncsorozott üveghez, mert egy pillanattal később már el is felejtette, hogy néz ki a valóságban. Az Ige azt állítja ma, hogy a szabadság tökéletes törvénye olyan tükör, ami úgyszólván belénk égeti a valóságot, és életünk kitörölhetetlen részévé lesz az isteni norma megélése.

Április 30. csütörtök

„Úgy fénylik a ti világosságtok az emberek előtt, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.” (Máté 5,16)

Hatalmas dolog volt a fényképezés lehetőségének felismerése. Sajátos bevonatú papír, a kép elemeit összegyűjtő lencse, a fókusz, a felvillanó fény, és valami láthatóvá válik, amit elképzelni se tudtunk volna. Ilyen „rögzített kép” az, ami Istenről készül, ha mi hiteles cselekedetekkel vagyunk jelen ebben a változó világban. A pillanatfelvétel ebben a jó esetben Mennyei Urunkra irányítja az emberek figyelmét és meggyőző bizonyítékkal szolgál.

-ig

Ismeretlen szerző

IMÁDSÁG A JÁRVÁNY IDEJÉN

Mi, akiknek életében most csupán kellemetlenségek adódtak,
Ne felejtjük azokat, akiknek az életük forog kockán.

Mi, akiknek nincs kockázati tényezőnk,
Emlékezzünk a legsebezhetőbbekre.
Mi, akiknek megadatott a luxus,
hogy otthonról dolgozhatunk,
Ne felejtjük azokat, akiknek választaniuk kell egészségük megőrzése vagy bérleti díjaik között.

Mi, akik rugalmasan tudunk gondoskodni gyermekeinkről, amikor iskoláikat bezárják,
Emlékezzünk azokra, akiknek nincs választási lehetőségük.

Mi, akiknek le kellett mondanunk utazásainkat,

Ne feledjük azokat, akiknek nincs hova menniük.

Mi, akik a gazdasági piac zavarai miatt pénzt veszítünk,

Gondoljunk azokra, akiknek egyáltalán nincs mit veszíteniük.

Mi, akik otthoni karanténban tartózkodunk,
Ne feledjük azokat, akiknek nincs otthonuk.

Ahogy a félelem megragadja országainkat,
Válasszuk a szeretet.

Ebben az időben, amikor nem tudjuk fizikailag átölelni egymást a karjainkkal,
Még mindig találjuk meg a módját,
hogy Isten szerető ölelésévé váljunk a szomszédaink számára.

Ámen.

AJÁNLÓ

FILM

Walter Mitty titkos élete
(The Secret Life of Walter Mitty)
Amerikai film, 114 perc, 2013
Rendező: Ben Stiller

Walter (Ben Stiller) egy lapkiadó (a Life magazin) munkatársa. A szürke hétköznapiak elől az álmaiba menekül, ez a világ pedig tele van akcióval, hősiességgel és romantikával. Egy nap azonban élete legkülönösebb kalandja vár rá: egy elvesztett fotónegatív után nyomozva bejárja a világot, és közben végre nem a fejében, hanem a valóságban történnek vele izgalmas és meghökkentő dolgok.

– Miért nem kattintasz már?

– Nem a kép a fontos. Ha tetszik a látvány, akkor inkább gyönyörködöm. Nem hagyom, hogy a kép elvonja a figyelmemet...

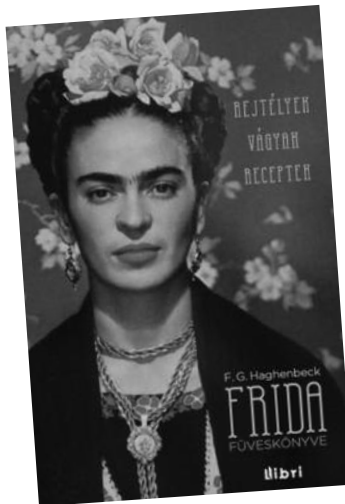
Kép: <https://www.imdb.com>

KÖNYV

Frida füveskönyve – Rejtélyek, vágyak, receptek
Libri, 2019

„Amikor ecsetjével a vászonra vitte a színek orgiáját, szeméből kiszáradt a könny, lelkében vigasztaló nyugalom támadt. Mangóillatú tónusok, eperszínű ajkak, barackvirágszínű arcok és csokoládébarna hajak tűntek elő. Életében először történt, hogy valami kiragadta ebből a világból, megadta neki a szexualitás és az evés öröme, a női méltóságot. Szabadnak érezte magát. Befejezte a festményt, önarckép volt. A súly, amely addig ágyhoz szegezte, lassanként eloszlott és egészsége meglepő módon jobbra fordult. Az alkotással együtt elmúlt a szerelmi bánata és a baleset okozta szenvedés is. Amikor felébredt, már tudta, az a sorsa, hogy életben marad.”

A Frida füveskönyve egy mágikus elemekkel tarkított, hiteles dokumentumokból építkező regény a festő életéről és egy könyvről, amely elképesztő titkokat rejt.

KKS

ÉLET ÉS VIDÁMSÁG

Autista diákom rajzát kémlelem, és kérdezem, mi mit jelent. A magyarázata talán zavarosnak tűnhet, ámde nekem tetszik, mert találó: – Ez itt egy raklap gonosz. Ez meg itt a gonoszok uniója.

A másik diák így számol be nyári élményéről: – Tanár úr azt mondta, jövőre nem visz magával, mert hiába mondta, hogy nem szabad, én mégis sokszor beúsztam a gólyáig. (Csak akkor volt jogos a nevelő félelme, ha a bója volt távolabb.)

Egyik iskolánk aulájában van kitéve egyik tanárunk festménye Wesley Jánosról, aki – mi tagadás – kissé tokásra sikeredett. Egy másik kolléga kritikája elfogadható volt, mert önróniával fűszerezve így minősítette: – Ez inkább énrám hasonlít, amikor az ünnepek alatt kipofásodom.

– Tudom én, mi az a Szentháromság – számolt be nekem valaki.
– Egy a háromban, három az egyben. (Nekem úgy tetszett, mintha ez nem színtiszta teológia volna, hanem valami más is lenne benne.)

Iklódy László

Kép: <https://etc.usf.edu/clipart/>

RÍMELŐ

József Attila
Tavaszi ének

Éneklek a tavaszt, a fényt,
Bimbózó ifjú zöld reményt,
Szerelmes szívem sóhaját
S csitítgatom szegényt,
Nekem nyílik minden berek
- A vérem játékos gyerek -
S a Nap elém hajol
És rám kacag, milyen ravasz
- Ó pompa, szín, ó dús Tavasz! -
Csak Márta nincs sehol.
Havas telekre zsenge fű,
A szellő nádi hegedű,
Rügyeznek ifjú lányszívek,
Az arcokon derű!
Csikó nyerít szerelmi vészt
S a torkom fölkiáltni kész:
- Vén Földünk hogy forog!
S a kék ég is milyen magas,
- Ó pompa, szín, ó dús Tavasz!
- Reá ha gondolk.

Itt ékes, hímes szőnyegek,
Ott északon a bús hegyek,
Hol nem gondolnék rá soha -
De arra nem megyek...
- Rikolts, dalolj szegény torok:
- Ihaj, a Földünk hogy forog!
Ihaj szerelmi láz!
Mig jó a Tél, ki béhavaz
- Ó, pompa, szín, ó dús Tavasz! -
S a halál citeráz.

(1922)

HAVI ISTENTISZTELETI REND

2020 – A növényi egészség nemzetközi éve (ENSZ)

Az év igéje: „*Hiszek! Segíts a hitetlenségemen!*” (Márk 9,24)

ÁPRILIS

A hónap igéje: „*Elvettetik romlandóságban, feltámasztatik romolhatatlanságban...*”
(1Korinthus 15,42/b)

ISTENTISZTELETEK		BIBLIAÓRÁK	
	<i>Igehely</i>	Téma: <i>Mit tanít a feltámadásról a Biblia?</i>	
Április 5. Böjt 6. vasárnapja (PALMARUM)	<u>Zofóniás 3,14-17</u> <i>János 18,33-38</i>	Április 1.	<i>Illés feltámasztja a sareptai özvegy fiát</i> 1Királyok 17,13-24
Április 10. NAGY- PÉNTEK	<u>Zsidók 9,24-28</u> <i>Zsoltárok 22,12.15-20</i>	Április 8.	<i>Elizeus holttestének feltámasztó ereje</i> 2Királyok 13,20-23
Április 12. vasárnap HÚSVÉT ÜNNEPE	<u>Zsoltárok 118,14-24</u> <i>János 20,1-10</i>	Április 15.	<i>Isten feltámaszt egy népet</i> Ezékiel 37,1-14
Április 19. Húsvét utáni 1. vasárnap (QASI MODO GENTII)	<u>János 5,24-25</u> <i>Ezékiel 11,19-21</i>	Április 22.	<i>Halottak támadnak fel</i> <i>Jézus halálakor</i> Máté 27,51-54
Április 26. Húsvét utáni 2. vasárnap (MISERICOR- DIA DOMINI)	<u>Ezékiel 34,1-16</u> <i>Jakab 5,(13)16-20</i>	Április 29.	<i>A végső feltámadás</i> Jelenések 20,12-15

HONLAPJAINK

Egyház központi:
www.metegyhaz.hu

Békásmegyeri gyülekezet:
www.megbekelestemplom.hu

Dankó utcai gyülekezet: www.lelked.hu
 Kispesti gyülekezet: www.meltosagnapja.hu

Kisvárdai gyülekezet: www.galilea.hu
 Nyíregyházi gyülekezet: www.metkapolna.hu

Szegedi gyülekezet: www.metszeged.hu
 Oltalom Karitatív Egyesület: www.oltalom.hu

Wesley János Lelkészképző Főiskola:
www.wesley.hu

Wesley Stúdió: www.wesleystudio.hu

*Áldott, Békés Húsvétot és Pészahot
 kívánunk kedves Olvasóinknak!*

ÉLET és VILÁGOSSÁG

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIUMI TESTVÉRKÖZÖSSÉG HAVILAPJA

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIUMI TESTVÉRKÖZÖSSÉG HAVILAPJA **ÉLET és VILÁGOSSÁG**

2020/04 | XXXII. évfolyam, 5. szám

KÉP-LÁTVÁNY-VÍZIÓ

„Nem a láthatókra nézünk,
 hanem a láthatatlanokra; mert a láthatók ideig valók,
 a láthatatlanok pedig örökkévalók.”

(2Korinthus 4,18)

TARTALOM

BEVEZETŐ GONDOLATOK

Arckép *(Iványi Gábor)* 3

HANGOLÓ *(Iványi Margit)* 4

KALENDÁRIUM *(Kerecsényi Zoltán)* 5

AKTUÁLIS

Bálvány-e a kép? *(Bereczky Géza)* 8

A HÓNAP JELESE

Hock János *(Kerecsényi Zoltán)* 10

NŐK AZ EGYHÁZBAN,

NŐK A VILÁGBAN

Mary Dyer, a kvéker mártír
(Kertai-Szabó Ildikó) 12

AMIRŐL BESZÉLNEK

„Meg ne rémüljete...”
(Kerecsényi Zoltán) 16

IFI SAROK

Harc a faragott képek ellen *(Tdke)* 18

BACH KANTÁTÁINAK NYOMÁBAN

A sátán képét ölti magára
(Göncz Zoltán) 19

ZSIDÓ ÉLET

A képek szerepe a zsidóságban
(Schlesinger Hanna) 21

MIÉRT SEGÍT?

(Sipos Zoltán) 23

ÉRINTŐ

Zárójelentés – A mozgókép üzenete
(Varga Zsolt) 24

PROGRAM-MUSTRA

(Kerecsényi Zoltán) 25

SZOCIÁLIS MUNKA ÉS BIBLIA

Hallgatói írások elé *(Verebics Petra)* 26

HÍRMOZAIK 29

MEGKÉRDEZTÜK

Mi változott a koronavírus
megjelenésével? 31

INTERJÚ

Sylvain Leser fotóművésszel
(Iványi Margit) 33

ÜZENET

Görögországból – Mindannyian
idegenek vagyunk 43

HÁZUNK TÁJA 44

KÖZLEMÉNY

Egyházunk a koronavírusról 47

LÉLEK ÉS ÉLET

A képi gondolkodás *(Bartus László)* 48

EGYPERCES ÁHÍTAT *(ig)* 50

AJÁNLÓ *(KKS)* 56

ÉLET ÉS VIDÁMSÁG *(Iklódy László)* 57

RÍMELŐ 57

HAVI ISTENTISZTELETI REND 58

A HÓNAP KÉRDÉSE 59

A HÓNAP KÉRDÉSE

Mitől jó a kép?

Németh Erzsébet, 48, (volt) porcelánfestő, Ausztrália

Egy festmény vagy fotó témája, stílusa és technikája mind olyan szubjektíven értékelhető, korral és kultúrával, illetve technológiával változó kritérium, ami miatt egy adott képet szeretünk vagy sem, jónak találunk vagy nem. Ami azonban vitathatatlan és egy alkotást tökéletessé és időtlenné tesz (vagy tehet), az a benne lévő harmónia, az az egyensúly és egység a kompozícióban, amit laikusként sem magyarázni, sem érteni nem tudunk, mégis érezzük és csodáljuk. És ez az, ami nem embertől jön: a földi halandó tehetsége és szakmai tudása legjobbjai szerint közvetít, az igazi teremtő, a Nagy Esztéta pedig megnyilvánul.

Pápai Gábor, 59, karikaturista, Magyarország

Amíg nem látják, csak néhány folt egy lapon. A kép valójában a néző fejében születik. A jó kép, mint az Ige, eleve volt, lennie kellett, bennünket, engem, csak mint megjelenítőt használ. Az igazán jó kép lélektől lélekig viszi, hozza azt, ami szavakkal kimondhatatlan.

Czirják László, 49, képmérnök, Budapest

A képek velünk élnek, észlelésünk több mint 60-80%-a vizuális eredetű. Mindennap képeket nézünk, feladatom, hogy az operatőrrel és a világosítóval együttműködve a lehető legjobbat hozzuk ki a képernyőn látható emberekből, stúdióképből. Kiemeljük a vendégek kedvező tulajdonságait, és elrejtjük a gyengéiket. Ehhez megfelelő kamera beállítást (színhelyesség, blende nyílás, szűrők, kontúrok) és megvilágítást alkalmazunk. Ha a vendég arca kellően szór, egyenletes fényt kap, tere van a képnek, jól van komponálva, leválik az előtért a háttérrel, akkor a mi foglalkozásunk szerint egy szép képet sikerült alkotnunk. Ezeket a képeket bárki láthatja a tévében, de vannak képek, amiket csupán egy ember láthat, mert csak az emlékeiben léteznek, ezért nem tudja megmutatni őket. Ezek a képek bennünk élnek, fontosak nekünk, és gyakran jóleső érzéssel gondolunk rájuk.

Groó Diana, 47, filmrendező, Budapest

Hogy mitől jó egy kép nekem? Azt hiszem, attól, ha emlékszem rá. Nincs tökéletes kép, és nem is kell, hogy legyen. Lehet csak egy részlet is emlékezetes. Egy pillanat, ami a múltat idézi, vagy amihez közünk van, mert magunkból is látunk benne egy darabot. Hangulatot, arcokat, emberi történeteket, színeket, érzeteket, múltat és jelent. A kép lényege, hogy tanúskodik. Arról, ami volt, ami valóban megtörtént. Lehet álomszerű is. Az álomkép is valódi, hiszen valóságfoszlányokból és a vágyainkból van összegyúrva. Egy kép, egy fotó, egy festmény vagy filmkockák sora ugyanazzal a céllal készül, mint hajdanán az egyszerű barlangrajzok: hogy elmeséljük történeteinket, üzenjünk a jövőbe, és hogy nyomot hagyjunk. „Záchor!” – „Emlékezz... és beszéld el fiaidnak...” – így szól a Tórában a parancsolat. Én a fényírás nyelvén próbálom rögzíteni hol a valóságot, hol az álomszerűt. Minden képem emlékkép. Valaki ecsettel, valaki kamerával, valaki tollal, valaki énekelve, valaki mesélve, valaki fejben vagy csak egy fotót hordozva emlékezik, jelenbe hozva a múltat, hogy a régen rögzített kép életre keljen. Küzdünk a felejtés ellen, mert a felejtés (avagy az emlékezet halála) a teljes megsemmisülést jelenti. És ez az, ami mindannyiunk számára elképzelhetetlen. Mert amíg vagyunk, addig képeket hordozunk vagy alkotunk, hogy aztán továbbadjuk – ez a bizonyossága annak, hogy élünk.